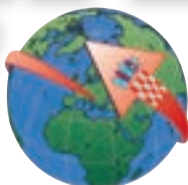

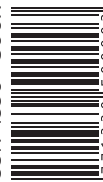
HRVATSKI VOJJNIK

PRINTED IN CROATIA

0 1 8 1 0

ISSN 1330 - 500X

9 17713301500003

EUR 2,10 / CAD 3,00 / AUD 3,30 / USA 2,00 / CHF 3,50 / SLO EUR 1,80 / SEK 17,00 / NOK 17,00 / DKK 15,50 / GBP 1,30

15
obljetnica
vojno redarstvene
operacije

BELJEŠAK

1995.-2010.

Sjedinjene Američke Države prepoznaju strateško značenje Republike Hrvatske, osobito za stabilnost u regiji, i ove će konzultacije dati novu kvalitetu našoj razvijenoj bilateralnoj suradnji, istaknuo je veleposlanik SAD-a u RH James B. Foley

HRVATSKO-AMERIČKE OBRAMBENE KONZULTACIJE

Snimio: Josip KOPI

Uvodnim obraćanjem ministra obrane Branka Vukelića, 4. svibnja u Zagrebu započele su dvodnevne hrvatsko-američke bilateralne obrambene konzultacije.

Američko izaslanstvo predvodio je Joseph McMillan, glavni zamjenik pomoćnika ministra obrane SAD-a za međunarodna sigurnosna pitanja, a u njemu su bili veleposlanik SAD-a u Hrvatskoj NJ.E. James B. Foley i zapovjednik Nacionalne garde Minnesote brigadni general Lary Shellito te suradnici. S hrvatske strane nazočni su, uz ministra Vukelića, bili državni tajnik Pjer Šimunović i zamjenik načelnika GSOSRH general-pukovnik Slavko Barić sa suradnicima. Ministar Vukelić je, istaknuo da će i ove bilateralne obrambene konzultacije pridonijeti jačanju, širenju i produbljivanju suradnje dviju prijateljskih zemalja, na obostranu korist. Podsjetio je na to da se bliska politička i obrambena suradnja počela izgrađivati još u združenim naporima izgradnje mira, sigurnosti i stabilnosti na jugoistoku Europe. "Ovom prigodom iskazujem zahvalnost Nacionalnoj gardi Minnesote, jer je suradnja

s njom, uz punu američku potporu, bila od velike važnosti osobito u provođenju obrambenih reformi", rekao je. Vukelić je naglasio važnost sveobuhvatne američke pomoći, osobito pomoći vezane za sudjelovanje u NATO vođenim operacijama, kako kroz programe školovanja, strateškog transporta, opremanja, zajedničkih vježbi i združene obuke tako sudjelovanjem u humanitarnim projektima i donacijama. Republika Hrvatska, naglasio je ministar Vukelić, iznimno cijeni američko ustupanje terenskih vozila s balističkom zaštitom i oklopnih vozila visoke prohodnosti, kao i ponudu cijelog niza drugih vojnih sredstava za još uspješniju provedbu zadaća, osobito u operaciji ISAF. Istaknuo je zajednički hrvatsko-američki OMLT, koji postiže značajne rezultate. Republika Hrvatska, koja je navršila prvu godinu punopravnog članstva u NATO-u, zahvaljuje Sjedinjenim Američkim Državama na neprocjenjivoj političkoj potpori u ostvarivanju jednog od hrvatskih strateških ciljeva, rekao je Vukelić, dodavši da i Hrvatska pruža punu potporu zemljama

u susjedstvu na njihovu euroatlantskom putu. Hrvatska od 2003. sudjeluje u ISAF-u. Ove godine povećat ćemo naš kontingent za 7%, te ćemo u operaciju uputiti helikopterske, topničke i logističke instruktore i dva policijska OMLT-a. Time će, istaknuo je ministar Vukelić, 40 posto hrvatskog kontingenta biti uključeno u obuku afganistanskih sigurnosnih snaga. Ove bilateralne obrambene konzultacije, slijedom dosadašnjih iskustava, potaknut će daljnje proširenje suradnje, osobito u pogledu sudjelovanja u operacijama. Obraćajući se nazočnima, veleposlanik SAD-a u RH James B. Foley istaknuo je da Sjedinjene Američke Države prepoznaju strateško značenje Republike Hrvatske, osobito za stabilnost u regiji, te da će ove konzultacije dati novu kvalitetu našoj razvijenoj bilateralnoj suradnji. Razvitak odnosa na obrambenom području utemeljen je na odličnim političkim odnosima, rekao je Joseph McMillan, glavni zamjenik pomoćnika ministra obrane SAD-a, istaknuvši važnost suradnje Republike Hrvatske s Nacionalnom gardom Minnesote. Veze s Hrvatskom su snažne, a od 2003. godine, od uključivanja hrvatskih vojnika u ISAF, američki su zapovjednici impresionirani profesionalnošću hrvatskih vojnika. Hrvatska daje velik doprinos miru i stabilnosti ne samo u jugoistočnoj Europi nego i šire. U sklopu bilateralne suradnje, vojni izaslanik SAD-a u RH brigadir Brendon McAloon svečano je bivšem vojnom izaslaniku RH u SAD-u brigadiru Damiru Terziću, predao medalju Legion of Merit za osobite zasluge za razvoj američko-hrvatskih odnosa.

OJI

7

Hrvatski vojnici rade sjajan posao u Afganistanu

Anders Fogh Rasmussen, glavni tajnik NATO-a, rekao je nakon razgovora s hrvatskom premijerkom Jadrankom Kosor da Sjevernoatlantski savez jako cijeni hrvatski doprinos misiji u Afganistanu, ocijenivši da "hrvatski vojnici rade sjajan posao". Rasmussen je u svom prvom posjetu Zagrebu otkad je Hrvatska prije godinu dana postala punopravnom članicom Saveza

4

BLJESKOM OTVOREN PUT
PREMA KONAČNOJ POBJEDI

10

Prva selekcijska obuka za prijam u VOB

Nakon prva dva tjedna ostalo je 35 najizdržljivijih i najmotiviranijih, koji su na pravom putu da postanu novi pripadnici VOB-a HKoV-a. Na selekciji se moraju iskazati, pokazati trud i znanje te dokazati da imaju dovoljno potencijala za obavljanje vojnoobavještajnih zadaća, što podrazumijeva i otići neprimijećeno do 50 km u neprijateljsku dubinu

Naslovnici priredio Predrag BELUŠIĆ

MORH I OSRH

- 8 **NOVOSTI IZ MORH-a i OSRH-a**
Bilateralni odnosi OSRH i talijanskih OS
- 9 **19. GODIŠNJICA STRADANJA 12 HRVATSKIH REDARSTVENIKA**
Nema prave pomirbe bez kažnjavanja onih koji su počinili zločin
- 13 **NOVOSTI IZ OSRH-a**
Obilježena 19. obljetnica 4. gardijske brigade - "Pauci"
- 14 **KONDIJIJSKE PRIPREME**
Provjere tjelesnih sposobnosti - kako se pripremiti
- 16 **VJEŽBA BOJNE NBKO I VOJNOGA ZDRAVSTVENOG SREDIŠTA**
Jedinstvena koordinacija dviju struka
- 17 **VOJNA VJEŽBA**
Rad logističke postaje u terenskim uvjetima i prevoženje helikopterom

VOJNA TEHNIKA

- 18 **NOVOSTI IZ VOJNE TEHNIKE**
- 22 **OBALNA STRAŽA**
Pozicioniranje Obalne straže Republike Hrvatske
- 28 **VOJSKE SVIJETA**
Egipatska ratna mornarica

MAGAZIN

- 30 **PODLISTAK**
Bitka kod piramida
- 32 **DOMOVINSKI RAT**
Izvešća o napadima srpskih postrojbi na području Banovine i Pounja u srpnju 1991. (VI. dio)
- 33 **DUHOVNOST**
Neka se ne uznemiruje srce vaše i neka se ne straši
- 35 **IZ ZBIRKI VOJNOG MUZEJA**
Luger M 1908

Vesna PINTARIĆ, snimio Josip KOPI

“Svi vi zaslužujete našu najveću zahvalnost i imat ćete je”, poručio je pripadnicima OSRH vrhovni zapovjednik Ivo Josipović, podsjetivši na povijesnu ulogu prvoga hrvatskog predsjednika Franje Tuđmana i svih sudionika operacije, koja je, kako je istaknuo, provedena uz poštivanje svih međunarodnih prava, te je završio s riječima: “Hvala vam za sve što ste učinili u obrani naše domovine, na slobodi i perspektivi koju ste nam osigurali.”

Budnicama što su u izvedbi Orkestra OSRH odzvanjale ulicama Okučana, odavanjem počasti svim poginulim hrvatskim braniteljima te svečanim postrojem pripadnika OSRH i policije svečano je 1. svibnja obilježena 15. obljetnica vojno-redarstvene operacije Bljesak, kojom je u samo tridesetak sati

oslobođeno dotad okupirano područje zapadne Slavonije.

Podno središnjeg križa u Spomen-parku hrvatskim vitezovima vijence su položili predsjednik RH i vrhovni zapovjednik OSRH Ivo Josipović, izaslanstvo Hrvatskog sabora predvođeno predsjednikom Lukom Bebićem, izaslanstvo Vlade RH na

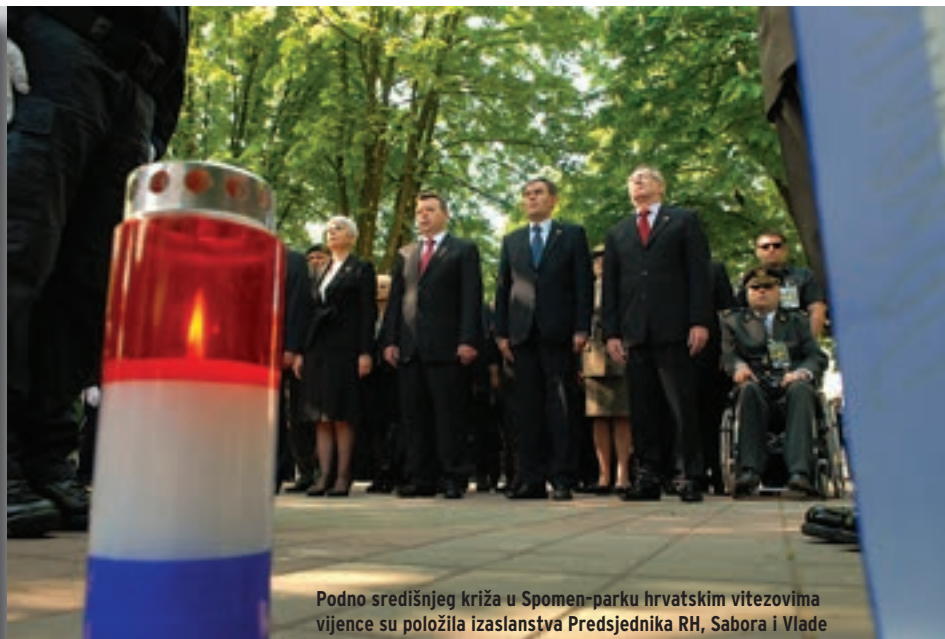
čelu s predsjednicom Jadrankom Kosor, u kojem su bili i predstavnici udruga proizišlih iz Domovinskog rata, potom predstavnici OSRH koje je vodio načelnik Glavnog stožera OSRH general zbora Josip Lucić i izaslanstvo Ravnateljstva policije predvođeno glavnim ravnateljem Oliverom Grbićem, kao i predstavnici

BLJESKOM otvoren pu

Županije brodsko-posavske i općine Okučani.

Visoki civilni i vojni uzvanici te mještani Okučana i okolice okupili su se na prostoru NK Psunj-Sokol, gdje je održano svečano postrojavanje pripadnika OSRH, MUP-a i udruga dragovoljaca. Sve okupljene pozdravili su i obratili im

Podno središnjeg križa u Spomen-parku hrvatskim vitezovima vijence su položila izaslanstva Predsjednika RH, Sabora i Vlade

Središnja svečanost obilježavanja 15. obljetnice VRO Bljesak završila je s padobranskim skokovima petnaestorice padobranaca pripadnika Bojne za specijalna djelovanja

ut prema konačnoj pobjedi

15. OBLJETNICA VRO BLJESAK

Vojno-redarstvena operacija OSRH i Specijalne policije RH Bljesak započela je 1. svibnja 1995. u 5.21 sat. Kako bi se izbjegle civilne žrtve i postigao što veći stupanj iznenađenja, napad je počeo bez topničke potpore. Drugog dana operacije, nakon pregrupiranja i spajanja snaga, izveden je završni, usklađeni udar OSRH i specijalnih postrojbi MUP-a na snage neprijatelja u Okučanima, koje su svladane do 13.20 sati. Do kraja dana, hrvatske su snage izbile na rijeku Savu i osigurale državnu granicu. Munjevitom akcijom oslobođeno je oko 500 četvornih kilometara teritorija i uspostavljen je nadzor nad autocestom Zagreb-Lipovac. Operacija Bljesak bila je u vojnom smislu nastavak uspješnih vojnih operacija Otkos 10 iz prosinca 1991. i Orkan 91 iz 1991. i s početka 1992., kada je oslobođen veći dio zapadne Slavonije. U Bljesku su sudjelovale 32 postrojbe Oružanih snaga i policije, angažiranih na tri glavna smjera. Oslobođajući zapadnu Slavoniju, poginula su 42 pripadnika OSRH i policije, a 162 su ranjena.

Predsjednik je obišao Taktičko-tehnički zbor, na kojemu je bila izložena borbena i neborbena tehnika koja se upotrebljava u OSRH

se prigodnim govorima najviši državni dužnosnici.

U ime Vlade RH zahvalnost za veličanstveno izvedenu operaciju sudionicima VRO Bljesak uputila je premijerka Jadranka Kosor. Najprije je istaknula one koji su stradali u operaciji jer su oni svoje junaštvo ugradili u temelje hrvatske države. Posebnu je zahvalnost izrazila obiteljima četrdeset dvoje poginulih pripadnika te sto šezdeset dvojici ranjenih sudionika operacije, napomenuvši kako je naša trajna obveza i dužnost skrbiti o njima. "Bljesak je bio odlučan odgovor hrvatske države agresorskoj politici. On je pokazao zrelost i sposobnost Republike Hrvatske i njezinih Oružanih snaga i slobodarske težnje hrvatskog naroda." Podsjetila je na to da je u samo 36 sati oslobođeno

500 četvornih kilometara hrvatskog teritorija, deblokirana je autocesta koja je središnju Hrvatsku spajala sa Slavonijom te otvoren put prema konačnoj pobjedi nad političkom mržnje i razaranja. Ponovila je kako je Domovinski rat bio pravedan, obrambeni i oslobodilački, a Bljesak blistava akcija.

Premijerka se osvrnula i na trenutačnu gospodarsku situaciju i mjere što ih Vlada poduzima, naglasivši kako je ovo ponovno vrijeme za hrabre i odlučne te kako ne smijemo odustati već snagu crpiti iz naših pobjeda.

U ime Hrvatskog sabora sudionike operacije Bljesak pozdravio je njegov predsjednik Luka Bebić. On je naglasio da je Hrvatska na svom teritoriju izvojevala pobjedu i branila svoju domovinu te dodao: "Danas više

nismo sami već smo članica NATO saveza i to smo postali jer smo, zahvaljujući vlastitim sposobnostima, izvojevali slobodu i nitko nam ne može umanjiti pobjednički duh, koji je živ i danas."

"Svi vi zaslužujete našu najveću zahvalnost i imat ćete je", poručio je pripadnicima OSRH vrhovni zapovjednik Ivo Josipović, podsjetivši na povijesnu ulogu prvoga hrvatskog predsjednika Franje Tuđmana i svih sudionika operacije, koja je, kako je istaknuo, provedena uz poštovanje svih međunarodnih prava. Osvrnuvši se na trenutačnu gospodarsku situaciju, rekao je kako u provedbi gospodarskih reformi trebamo jedinstvo i odlučnost poput onoga u Domovinskom ratu, te je završio s riječima: "Hvala vam za sve što ste učinili u obrani naše domovine, na slobodi i perspektivi koju ste nam osigurali."

Središnja svečanost obilježavanja 15. obljetnice VRO Bljesak završila je s padobranskim skokovima petnaestorice padobranaca pripadnika Bojne za specijalna djelovanja. Predsjednik je potom obišao Taktičko-tehnički zbor, na kojemu je bila izložena borbena i neborbena tehnika koja se upotrebljava u OSRH, te info štandove MORH-a, gdje su mu predstavljani projekti privlačenja osoblja - Kadet i Dragovoljno služenje vojnog roka.

Za sve poginule hrvatske branitelje i civilne žrtve u Domovinskom ratu potom je u crkvi sv. Vida vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac predvodio misu zadušnicu. ■

Anders Fogh Rasmussen, glavni tajnik NATO-a, rekao je nakon razgovora s hrvatskom premijerkom Jadrankom Kosor da Sjevernoatlantski savez jako cijeni hrvatski doprinos misiji u Afganistanu, ocijenivši da "hrvatski vojnici rade sjajan posao". Rasmussen je u svom prvom posjetu Zagrebu otkad je Hrvatska prije godinu dana postala punopravnom članicom Saveza

Hrvatski vojnici rade sjajan posao u Afganistanu

Glavni tajnik NATO-a Anders Fogh Rasmussen rekao je 30. travnja, na zajedničkoj konferenciji za tisak s predsjednicom Vlade RH Jadrankom Kosor, da je svrha misije NATO-a u Afganistanu obučiti pripadnike afganistanskih snaga kako bi oni sami preuzeli odgovornost za sigurnost u svojoj zemlji.

"Cilj nam je predati odgovornost samim Afganistancima kada okolnosti to dopuste... Stoga je izvanredno važno uvježbati afganistanske snage sigurnosti kako bi one stekle potrebne kapacitete", rekao je glavni tajnik NATO-a. "Jako cijenimo sudjelovanje hrvatske vojske u misiji u Afganistanu... Hrvatski vojnici rade sjajan posao."

Premijerka Kosor je novinarima rekla da se Rasmussenov posjet poklopio s glasovanjem u Hrvatskom saboru o povećanju našeg kontingenta u Afganistanu za 20 vojnika. "U razgovoru s Rasmussenom istaknula sam da tri hrvatska tima sudjeluju u obuci afganistanske vojske, a dva tima u obuci afganistanske policije", rekla je premijerka. "Ono u čemu se Vlada RH i glavni tajnik NATO-a slažu jest da treba učiniti sve za osnaživanje afganistanske vojske i policije kako bi one mogle samostalno djelovati."

Rasmussen je rekao da mu činjenica što boravi u Zagrebu na dan kad se glasuje o povećanju kontingenta čini "osobito zadovoljstvo". "To svjedoči o snažnom opredjeljenju hrvatske Vlade za NATO", rekao je.

Premijerka Kosor je podsjetila da je Hrvatska nedavno proslavila prvu obljetnicu ulaska u NATO. "Mi smo predana, vjerna i ponosna članica NATO-a", rekla je, dodajući da Hrvatska sada sudjeluje u 14 mirovnih misija diljem svijeta. Premijerka je isto tako naglasila da Hrvatska predano podupire nastojanja svih zemalja jugoistočne Europe na putu prema euroatlantskim integracijama. "Istaknula sam da smo se zauzimali da Bosna i Hercegovina uđe u NATO-ov Akcijski plan za članstvo (MAP), što se sada i dogodilo", rekla je premijerka dodajući kako je sada važno da BiH provede sve potrebne reforme. "U tom smislu gledamo vrlo pozitivno na ulazak BiH u MAP."

"Hrvatska će i dalje pomagati... Uistinu mislimo da jesmo i da možemo biti lider u ovome dijelu svijeta te pomoći svojim susjedima na njihovu euroatlantskom putu", rekla je hrvatska premijerka.

Rasmussen je istaknuo da je od početka njegova mandata NATO donio dvije važne odluke za zemlje jugoistočne Europe. "U prosincu 2009. dodijelili smo MAP Crnoj Gori, a prošli tjedan i BiH... Pozivam političke čelnike u BiH da provedu reforme u svojoj zemlji. One su preduvjet za postizanje punog potencijala MAP-a", rekao je glavni tajnik NATO-a, pohvalivši hrvatsku Vladu za "njezine napore u olakšavanju procesa integracije na Balkanu".

Osvrnuo se i na predstojeći samit NATO-a u studenome u Lisabonu, na kojemu bi se trebao prihvatiti novi strateški koncept NATO-a.

"Želimo novi NATO, koji će biti sposoban odgovoriti na izazove 21. stoljeća... ali temeljna zadaća NATO-a ostat će ista kao i dosad - obrana teritorija zemalja članica organizacije. Na samitu ćemo potvrditi to načelo solidarnosti", rekao je Rasmussen.

Premijerka Kosor je također rekla kako je s glavnim tajnikom NATO-a razgovarala i o mogućnostima da Hrvatska kao punopravna članica dobije dodatne poslove vezane za opremanje snaga NATO-a. "Vlada RH će u tom smislu davati potporu hrvatskim tvrtkama kako bi one sudjelovale u tim natjecajima", rekla je.

Rasmussen je primio i predsjednik RH Ivo Josipović, a glavni tajnik NATO-a bio je i na radnoj večeri s ministrom vanjskih poslova i europskih integracija Gordanom Jandrokovićem i ministrom obrane Brankom Vukelićem te razgovarao o novom strateškom konceptu Saveza.

OJI

Bilateralni odnosi OSRH i talijanskih OS

U skladu s planom bilateralne vojne suradnje s OS Talijanske Republike, 15. veljače održao je ravnatelj HVU "Petar Zrinski", general-bojnik Mirko Šundov, predavanje polaznicima IASD-a (Škole obrane) uz nazočnost predsjednika CASD-a, admirala Marcantonija Trevisanija, na temu strateškog scenarija proširenog Sredozemlja iz balkanske perspektive "Strategic scenario of the enlarged Mediterranean from Balkan perspective". Uspješna suradnja potvrđuje se i sudjelovanjem naših časnika, polaznika 12. naraštaja ZSS "Blago Zadro" na vježbi

Macchiavelli u ISSMI-ju (Ratnoj školi) od 24. do 27. travnja. Vježba Macchiavelli treća je u nizu od pet vježbi koje polaznici ISSMI-ja provode tijekom akademske godine.

Može se primijetiti da je suradnja na području izobrazbe između HVU i CASD-a, nakon održanih predavanja, slanja polaznika u tri naraštaja i sudionika vježbe u četiri naraštaja dobrodošla. Polaznici ZSS-a, kapetan fregate Damir Dojkić i bojnici Zdenko Šprišić i Saša Crnec, dajući svoj doprinos provedbi vježbe ujedno pridonose prepoznatljivosti hrvatskog časnika, pripadnika OS članice NATO saveza, u civilno-vojnom međunarodnom okruženju priznate institucije za stjecanje znanja potrebnih za obnašanje najviših dužnosti na operativno-stratezijskoj razini.

OJI

Zajednička sigurnosna i obrambena politika

RACVIAC – Središte za sigurnosnu suradnju bilo je 28. i 29. travnja domaćin međunarodnog seminara s temom "Zajednička sigurnosna i obrambena politika – njezine buduće implementacije u jugoistočnoj Europi". Seminaru je nazočilo četrdesetak sudionika iz više europskih zemalja, predstavljajući nacionalna ministarstva obrane, ministarstva vanjskih poslova, glavne stožere OS, niz državnih i nedržavnih organizacija te Fakultet političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu.

Uz uvodni povijesni osvrt na nastanak i razvoj Europske (zajedničke) sigurnosne i obrambene politike, međunarodni forum je u svojoj raspravi veliku pozornost posvetio Lisabonskom sporazumu, koji je donio niz važnih promjena i novina na tom području. Raspravljalo se i o sigurnosnim i političkim izazovima što ih Europa može očekivati u bliskoj buduć-

nosti, ne samo na području Europe, odnosno o tome s kojim će modusima i kapacitetima biti moguće odgovoriti na njih. Uvodno predavanje na seminaru održala je Ines Brdar Troha iz Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija RH, koja se osvrnula na sudjelovanje i postignuća Republike Hrvatske u mirovnim operacijama Europske unije, kao što su one u Čadu i Srednjoafričkoj Republici (EUFOR), KFOR (Kosovo) i Atalanta (Adenski zaljev).

I. SKENDEROVIĆ

Stručnjaci za strateški koncept u MORH-u

U sklopu rada na izradi novog Strateškog koncepta NATO-a, u jednodnevni posjet Republici Hrvatskoj došli su 26. travnja Fernando Perpina, te Robert Peyra i Bruno Racine, članovi Radne skupine stručnjaka za Strateški koncept. Domaćin im je bio i Branko Vukelić, ministar obrane RH, koji im je predstavio stajališta Ministarstva obrane i Oružanih snaga RH.

Ministar je naglasio važnost Koncepta za daljnju budućnost Saveza i sigurnost u Europi te potrebu da on doista bude prihvaćen u suglasju i s dobrom voljom svih članica. U vremenu novih realnosti i promjena kako u političkom, ekonomskom, tako i sigurnosnom području, za sigurnost Saveza važno je načelo kolektivne obrane i primjene članka 5. Washingtonskog ugovora.

Ministar Vukelić je naglasio da Hrvatska može, jest i bit će promicatelj širenja NATO saveza u regiji te da podržavamo politiku "otvorenih vrata" prema državama koje su iskazale jasnu volju i namjeru da se pridruže članstvu.

Nakon upoznavanja gostiju sa statusom promjena najvažnijih nacionalnih stratezijskih dokumenata poput Strategije nacionalne sigurnosti, Strateškog pregleda obrane i Dugoročnog plana razvoja OS-a, u razgovoru su dotaknute i teme dimenzioniranja potrebnih sposobnosti za djelotvornu primjenu kolektivne obrane, značenja jugoistočne Europe za budućnost Saveza, zatim odnosi Saveza s Europskom unijom i Rusijom, te suvremeni oblici asimetričnih prijetnji i mogućnosti odgovora na njih. Članovi radne skupine pozdravili su jasne stavove MORH-a, a o specifičnim detaljima razgovarali s državnim tajnikom Pjerom Šimunovićem i članovima njegova tima.

N. K.

Predsjednik Republike dr. Ivo Josipović poručio je u govoru da su 12 redarstvenika postali simbol pravednog obrambenog rata koji je Hrvatska vodila, te je pozvao pravnu državu da kazni odgovorne za zločin u Borovu. “Nema mira i prave pomirbe bez kažnjavanja onih koji su počinili zločin”, upozorio je dodajući da je Hrvatska danas stabilna demokratska država, za što velika zasluga pripada i policiji

Nema prave pomirbe bez kažnjavanja onih koji su počinili zločin

Komemorativnim skupom te polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća podno spomen-obilježja u Borovu, prijeratnom Borovu Selu, obilježena je 19. godišnjica ubojstva 12 pripadnika vinkovačke Specijalne jedinice policije, koje su pripadnici srpskih paravojskih postrojbi ubili i masakrirali 2. svibnja 1991. Oni su ubijeni iz zasjede kad su došli izbaviti dvojicu svojih kolega koje su tijekom redovite ophodnje u noći s 1. na 2. svibnja zarobili pripadnici srpskih paravojskih postrojbi.

Prigodni program započeo je tradicionalnim mimohodom udruge Specijalne policije proizašle iz Domo-

Izlaslanstvo Vlade odaje počast ubijenim redarstvenicima

Svečana sjednica Gradskog vijeća priredena u povodu Dana grada Vukovara

vinskog rata od ulaza u Borovo do spomen-obilježja podno kojega su potom položeni vijenci. Nakon što su vijenac položili i svijeću zapalili članovi obitelji ubijenih policajaca, počast polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća odali su i predsjednici Republike Ivo Josipović, Sabora Luka Bebić i Vlade Jadranka Kosor te druga izaslanstva.

Obraćajući se sudionicima obilježavanja, predsjednik Republike Ivo Josipović poručio je u govoru kada su 12 redarstvenika postali simbol pravednog obrambenog rata koji je Hrvatska vodila. Policijske postaje i policajci su bili prve žrtve agresije na Hrvatsku. Postrojbe MUP-a bile su jezgra stvaranja Zbora narodne garde,

a kasnije Hrvatske vojske, rekao je Josipović pozvavši pravnu državu da kazni odgovorne za zločin u Borovu. “Nema mira i prave pomirbe bez kažnjavanja onih koji su počinili zločin”, upozorio je dodajući kako je Hrvatska danas stabilna demokratska država, za što velika zasluga pripada i policiji.

“Ovdje na obali Dunava počela se braniti Hrvatska i njezine institucije”, ustvrdio je predsjednik Sabora Luka Bebić, izrazivši zahvalnost svim hrvatskim braniteljima za stvaranje neovisne i suverene države.

Predsjednica Vlade Jadranka Kosor pozvala je sve mjerodavne institucije na maksimalan trud da bi se otkrili i kaznili krivci za ubojstva 12 redarstvenika. “Ovdje je danas i ministar Karamarko i znam da on zna raditi svoj posao, ali pozivam i sve ostale da učine sve kako bi krivci odgovarali za ovaj zločin”, kazala je Kosor dodajući kako je trajna obveza svih hrvatskih naraštaja da nikada ne zaborave 12-oricu redarstvenika.

Ministar unutarnjih poslova Tomislav Karamarko rekao je da su, braneći dostojanstvo i čast hrvatske policije te pravni poredak hrvatske države, 12-orica policajaca ostavili u Borovu ono najvrednije što su imali - svoje živote.

Nakon mise koju je služio vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac, na stadionu HNK Cibalia održana je atletska utrka Memorijala 12 redarstvenika.

HINA

Leida PARLOV, snimio Davor KIRIN

Nakon prva dva tjedna ostalo je 35 najizdržljivijih i najmotiviranijih, koji su na pravom putu da postanu novi pripadnici VOB-a HKoV-a. Na selekciji se moraju iskazati, pokazati trud i znanje te dokazati da imaju dovoljno potencijala za obavljanje vojnoobavještajnih zadaća, što podrazumijeva i otići neprimijećeno do 50 km u neprijateljsku dubinu

U Vojnobavještajnoj bojni (VOB) u tijeku je selekcijska obuka za prijam novih pripadnika. To je prvi put da se na ovakav način primaju novi ljudi u ovu postrojbu. Nakon promidžbe i predstavljanja u gardijskim brigadama, na obuku se prijavilo 200 vojnika. Izabrano je njih 50, a nakon prva dva tjedna ostalo je 35 najizdržljivijih i najmotiviranijih, koji su na pravom putu da postanu novi pripadnici VOB-a HKoV-a. Na selekciji se moraju iskazati, pokazati trud i znanje te dokazati da imaju dovoljno potencijala za obavljanje vojnoobavještajnih zadaća, što podrazumijeva i otići neprimijećeno do 50 km u neprijateljsku dubinu.

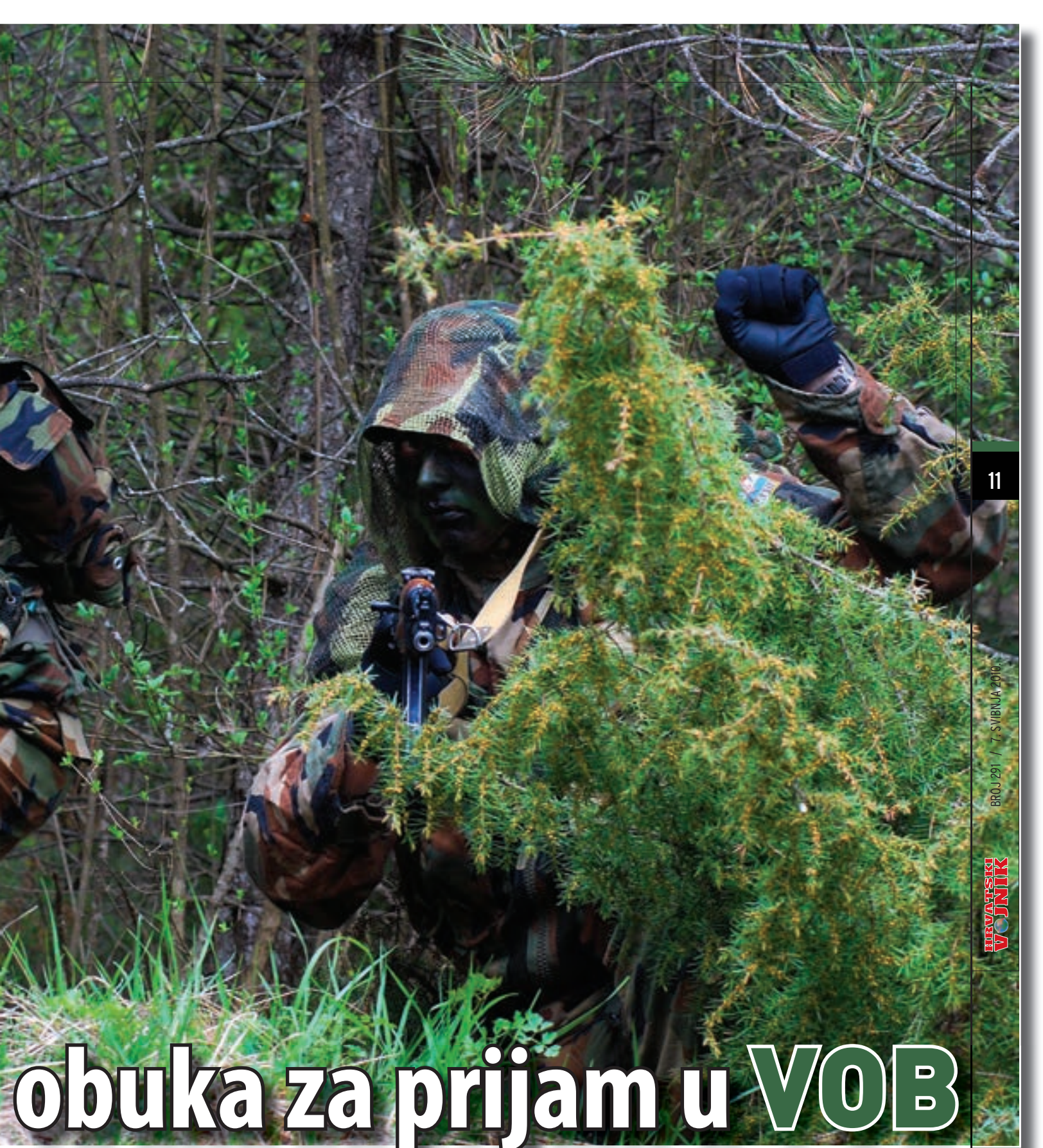
Nadzirati i snimati cilj, prikupljati podatke i selektirati ih, odvojiti bitne od nebitnih, ne doći u kontakt s neprijateljem, izbjeći sukob i neprimjetno se izvući - samo je dio zadaća pripadnika VOB-a. Tako su nam posao vojnog obavještajca predstavili voditelj selekcijske obuke natporučnik Nikola Bokulić, o.d. zapovjednika Satnije za elektroničko djelovanje, i nadnarednik Josip Miljanić, instruktor u desetini za obuku VOB-a, inače instruktor padobranstva. Nadnarednik Miljanić na obuci je zadužen za fizičku spremu i pješačko naoružanje. Naša postrojba, objašnjavaju nam sugovornici, ne djeluje sama za sebe. Ona je, napominju, svojevrsna potpora svim postrojbama OS-a. Vojni obavještajac u stvarnoj situaciji treba prikupiti kritične informacije potrebne zapovjedniku za donošenje odluke. Što je više informacija, odluka

Prva selekcijska

će biti kvalitetnija. Akcija počinje tek kad obavještajci obave svoj dio posla. Već na terenu obavještajac mora znati razlučiti važne od nevažnih podataka i donijeti odluku. U njihovu poslu, je napominje nadnarednik Miljanić, najvažnija, ali i

najzahtjevnija upravo selekcija informacija. Najčešće, zapravo gotovo uvijek, riječ je o detaljima, o sinicama koje su, naizgled, ali samo naizgled nebitne. Za to je potrebno iskustvo koje se, kažu, stječe obukom, obukom i opet obukom.

obuka za prijam u VOB

Na teren, ovisno o karakteru informacija, izlaze *vobovci* određenih specijalnosti. Svaka satnija u VOB-u je specifična i traži ljude točno određenih specijalnosti, te se tijekom obuke uz fizičke, procjenjuju i intelektualne

mogućnosti svakog kandidata. Upravo stoga su i prvu selekciju kandidata napravili zapovjednici satnija. Oni izabrani pristupili su selekcijskoj obuci koja traje četiri tjedna. Na obuci su najvećim brojem vojnici i tek nekolicina dočasnika.

Riječ je o mladim ljudima koji su u Oružanim snagama od tri do pet godina. Svi su selekciji pristupili dragovoljno.

“Mi nismo klasična postrojba, tako da je i selekcija koju provodimo specifična”, objašnjava natporučnik Boku-

U prva tri tjedna obuke provjeravaju se temeljna vojna znanja, fizička sprema, psihomotorika, poznavanje naoružanja, prva pomoć i poznavanje borilačkih vještina, te se provode psihološka testiranja

lič. Ravnoteža između fizičke spreme i tehničkih znanja jedan je od predujvjeta koje mora zadovoljiti svatko tko želi raditi u ovoj postrojbi.

U prva tri tjedna obuke provjeravaju se temeljna vojna znanja, fizička sprema, psihomotorika, poznavanje naoružanja, prva pomoć i poznavanje borilačkih vještina, te se provode psihološka testiranja. Ako udovolje zahtijevanim znanjima iz temeljnih vojnih vještina, topografije, taktike, veze, poznavanja vježbovnika i službovnika... te uspješno prođu i na drugim testovima, pristupaju posljednjem, četvrtom tjednu. Riječ je o svojevrsnoj završnoj selekciji koju provode u satnijama u koje se raspoređuju prema vlastitim željama i pokazanim sposobnostima. Obučni timovi u satnijama provjeravaju ih opet po svojim kriterijima. Obuka, njezin plan, aktivnosti, dinamika, tematska područja i svi potrebni materijali u cijelosti su osmišljeni u VOB-u. Nastojalo se da selekcija bude što realističnija i dinamičnija, kako bi već na samom početku kandidati znali što znači biti vojni obavještajac. "Trudili smo se", kaže nadnarednik Miljanić, "da

osmislimo zanimljivu i dinamičnu obuku. Ipak smo mi tu ponajprije radi njih, a ne oni radi nas. Dobro je što su nam na obuku došli mladi ljudi. Motivirani su. Imaju jaku volju a to je iznimno važno."

Ovakav način primanja novih ljudi u postrojbu naši sugovornici ocijenili su vrlo dobrim i vjeruju da će svaka sljedeća selekcija

biti još bolja. "Ovo je ipak prva selekcija. Slijede nam naučene lekcije i očekivati je da će sljedeća biti još bolja", zaključio je voditelj selekcije natporučnik Bokulić.

Oni koji uspješno prođu selekciju nastavit će sa specijalističkom obukom u satnijama, a koji ne zadovolje, vraćaju se u matične postrojbe. ■

Oni koji uspješno prođu selekciju nastavit će sa specijalističkom obukom u satnijama, a koji ne zadovolje, vraćaju se u matične postrojbe

Duhovnost na otvorenom predavanju

Uskrsnuće – izvor prave životne radosti naziv je teme na koju je 21. travnja u kapelici sv. Mihaela Arkandela na HVU “Petar Zrinski” u Zagrebu održano otvoreno predavanje, koje je vodio vojni kapelan fra Žarko Relota.

Govoreći o događajima koji nas determiniraju, kao i o onima koji determiniraju širu društvenu zajednicu, te o događajima koji obilježavaju cijelu povijest, fra Žarko se posebno osvrnuo na Uskrs, nazvavši ga jedinstvenim događajem. “Zbog svoje jedinstvenosti ovo je poseban, neponovljiv događaj te samim time ostaje izvor prave životne radosti”, poručio je, istaknuvši da je taj “nevjerojatni događaj” za nas radost jer Isus nije živio samo u svojim sljedbenicima: “On je živ. Pobjedio je smrt, pobjedio je grob i svima nama obećao da tko vjeruje u njega neće umrijeti nikada, jer je On uskrsnuće i život. I to je izvor prave radosti.” Pojašnjavajući zašto je Uskrs ujedno “blagdan prijelaza”, zaključio je: “Uskrsnuće determinira cijelu povijest. Jedino je Isus Krist od svih vjerskih vođa iskazao brigu za svako stvorenje. Jedino je On položio svoj život iz ljubavi prema stvorenju; jedino se On dao prikovati na križ da bi i na taj način posvjedočio svoju ljubav prema čovjeku; jedino je Njegova ljubav kadra pobijediti smrt, grob, ukop.” Podsjetivši na velikana pisane riječi Ivu Andrića i njegov zapis da čovjek umire dva puta – prvi put kad se biološki ukida njegov život, a drugi put kad umiru njegova djela odnosno kad se više ne spominje među svojim poklonicima i sljedbenicima, spomenuo se i zapisa svetoga Pavla, koji upućuje na to da sve patnje sadašnjeg trenutka nisu ništa prema budućoj slavi koja se ima očitovati u Isusu Kristu...

U službu vojnog kapelana, fra Žarko Relota je i predavač na studiju teologije, te je održao izvrsno predavanje, a dobar odziv potvrđuje i zanimanje za takve teme. Naime, predavanje je održano na temelju plana otvorenih predavanja na Učilištu za tekuću godinu, a kako je najavio fra Relota, slična predavanja, dakle s duhovnom i teološkom tematikom, mogla bi se održavati svaki mjesec. Marija ALVIR

Obilježena 19. obljetnica 4. gardijske brigade - “Pauci”

U vojarni “Kralj Zvonimir” u Kninu 28. travnja obilježena je 19. obljetnica osnutka 4. gardijske brigade, 2. motorizirane bojne “Pauci”. Svečanosti su nazočili zapovjednik Gardijske motorizirane brigade brigadni general Mladen Fuzul, zapovjednik 2. motorizirane bojne “Pauci” pukovnik Željko Nakić, načelnici struka i zapovjednici podređenih postrojbi. U crkvi Gospe Velikoga Hrvatskog Zavjeta u Kninu održana je misa, koju je predvodio don Ivo Topalović i fra Ivan Lukač. Nazočnima se obratio brigadni general Mladen Fuzul. On je istaknuo doprinos 4. gardijske brigade u Domovinskom ratu i naglasio kako je put momaka s crvenim beretkama put viteštva i časti hrvatskog vojnika, neokaljan tijekom cijelog Domovinskog rata. Kruševo, Zelene Table, Male Bare, Zadar, Šibenik, Drniš, Vrlika, Dubrovnik, Ston, Maslenica, Ljeto, Oluja, Maestral, Južni potez... slavni je i zacijelo nepotpun niz, u kojemu su stotinu devedeset i tri poginula i pet nestalih “pauka” ugradili sebe u domovinsku pobjedu. General Fuzul također je podsjetio na zadaće odrađene u UN-ovoj misiji UNDOF na Golanskoj visoravni i naglasio da je Hrvatska pouzdan partner NATO-u. O nastanku i ratnom putu 4. gardijske brigade govorio je zapovjednik 2. motorizirane bojne “Pauci”, pukovnik Željko Nakić, koji je još jedanput naglasio da je čast nositi crvenu beretku, (In hoc signo vinces). General Fuzul predao je potom pripadnicima brigade nagrade i pohvale. Denis KULIĆ

Predavanje brigadira Rouxa na HVU

U sklopu bilateralne vojne suradnje s Francuskom Republikom, na HVU “Petar Zrinski” 27. travnja održao je brigadir Pascal Roux, načelnik stožera francuskog izaslanstva pri EU u Bruxellesu, predavanje na temu “Europska sigurnosna i obrambena politika”.

Govorila je i Julie Mercier, načelnica Službe za europsku politiku u Upravi za strateške poslove MVP Francuske Republike.

Visokog gosta dočekao je dekan HVU-a brigadir Željko Akrap s najbližim suradnicima.

U maloj dvorani Časničkog doma, predavanju su nazočili čelnici ustrojenih jedinica Ravnateljstva HVU, načelnici katedri Dekanata HVU, nastavnici Dekanata HVU, polaznici Visoke dočasničke izobrazbe i kadeti. Na predavanju je bio i francuski vojni izaslanik u RH pukovnik Olivier Rouanet. Z.L.

Počnite vježbati što prije i održavajte svoje kondicijske sposobnosti. Time ćete zadovoljiti propisane standarde i imati kvalitetniji život

Dolazi vrijeme provjera tjelesnih sposobnosti. Provjere su obvezatne za sve djelatne vojne osobe. Što učiniti da provjeru odradite bez stresa, sa zadovoljstvom i zadovoljavanjem propisanih normi? Što učiniti ako niste zadovoljili propisane norme?

Prije svega doznajte postavljene norme za vaš spol i godište. Možete ih doznati iz tablica za bodovanje rezultata testiranja funkcionalno–motoričkih sposobnosti, koje su sastavni dio upute za provjeru i ocjenjivanje tjelesnih sposobnosti u MORH-u i OSRH. U samoj uputi nalazi se i tablica iz koje možete vidjeti kojoj kategoriji pripadate. Pripadnost određenoj kategoriji određuje minimalni broj bodova što ih morate postići u pojedinoj disciplini i minimalni ukupni broj bodova. Osim toga, morate zadovoljiti i određene antropometrijske mjere. Vaš indeks tjelesne mase (ITM) ne smije biti veći od 30. ITM se računa prema sljedećoj formuli: $ITM = \text{masa tijela (kg)} / \text{visina tijela}^2 \text{ (m)}$. Ako vam je indeks veći od 30, tada se izračunava indeks za procjenu pretilosti (I PTP) prema sljedećoj formuli: $IPTP = \text{opseg trbuha} / \text{opseg kukova}$. Dobivena vrijednost mora biti manja ili jednaka 0,8 za žene i 0,9 za muškarce. Ako je veća, tada je tjelesna građa neprihvatljiva.

Testiranje funkcionalno–motoričkih sposobnosti

Testiranje funkcionalno–motoričkih sposobnosti provodi se tako što morate napraviti određeni broj sklekova u dvije minute i time se procjenjuje mišićna izdržljivost grudi i ramenog pojasa. Zatim se provodi

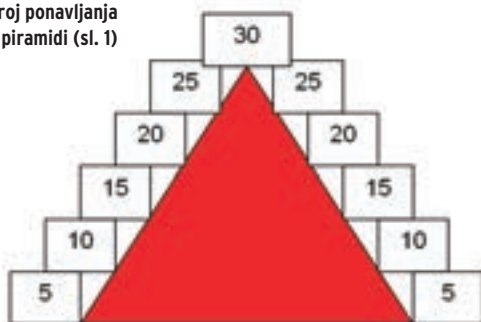
ITM se računa prema sljedećoj formuli: $ITM = \text{masa tijela (kg)} / \text{visina tijela}^2 \text{ (m)}$. Ako vam je indeks veći od 30, tada se izračunava indeks za procjenu pretilosti (I PTP) prema sljedećoj formuli: $IPTP = \text{opseg trbuha} / \text{opseg kukova}$. Dobivena vrijednost mora biti manja ili jednaka 0,8 za žene i 0,9 za muškarce.

test iz podizanja trupa, kojim se procjenjuje mišićna izdržljivost trupa. Na kraju ostaje provjera funkcionalnih sposobnosti trčanjem na 3200 m.

Prije nego što počnete s treningom potrebno je da se testirate navedenim testovima. Tako ćete dobiti informaciju o vašem trenutnom stanju i o tome zadovoljavate li propisane norme. Ako ne zadovoljavate propisane norme, treba započeti trenirati. Također postoji mogućnost da ne zadovoljavate samo jednu od disciplina. Tada je potrebno provoditi treninge kojima ćete održati ili poboljšati one sposobnosti koje zadovoljavate, a raditi na razvoju onih sposobnosti koje nisu u standardu.

Za razvoj izdržljivosti grudi i ramenog pojasa možete provoditi različite vježbe. Ako nemate dovoljno vremena, najbolje je da provodite specifične vježbe. U ovom slučaju, to su sklekovi na način propisan u uputama. Predlažem da radite piramidalni sustav. To znači da kao vrh piramide odredite maksimalni broj sklekova koji trenutno možete napraviti. Recimo da je to 30 sklekova (slika 1). Na dnu

Broj ponavljanja u piramidi (sl. 1)

Provjere tjelesnih sposobnosti -

Primjer intervalnog standardnog i varijabilnog aerobnog treninga

STANDARDNO OPTEREĆENJE		VARIJABILNO OPTEREĆENJE				
UDALJENOST	2 minute/400 m	UDALJENOST	400 m,	800 m,	1600 m,	3200 m
PONAVLJANJE	8 ponavljanja x 2 serije	PONAVLJANJE	2	2	1	1
INTERVAL	1 min (pon.), 3 min (ser.)	INTERVAL	2 min (pon.), 3 min (ser.)			
OPTEREĆENJE	60– 80%	OPTEREĆENJE	80%	70%	60%	
PAUZA	aktivni odmor	PAUZA	aktivni odmor			

piramide možete odrediti pet sklekova, u svakoj sljedećoj seriji podižete za 5 sklekova sve do 30 sklekova. Kad ste došli do vrha piramide, počinjete spuštati broj ponavljanja do pet sklekova. Na kraju, ukupni broj sklekova je 180. Pauza između serija za početak može biti jedna minuta. Kasnije opterećenje možete povećavati skraćivanjem

mena pauze. Ako vam je to naporno, možete podizati broj ponavljanja za 10 pa će vam ukupni broj biti manji i time manje opterećenje.

Isto načelo možete primijeniti i za razvoj specifične mišićne izdržljivosti trupa.

Za razvoj funkcionalnih sposobnosti možete primijeniti

jeniti intervalni varijabilni ili standardni aerobni trening. Kao ciljanu daljinu uzimamo 3200 m i vrijeme koje je potrebno da biste zadovoljili propisanu normu. Ako je, na primjer, propisano vrijeme 16 minuta, tada biste trebali trčati 2 minute jedan krug na stazi dužine 400 m. Znači, odredimo koliko je minimalno vrijeme po krugu da bismo zadovoljili standard.

Pri standardnom opterećenju, udaljenost odredimo vremenom i dužinom kruga. To je 400 m i maksimalno 2 minute po krugu. Nakon svakog kruga, odredimo pauzu od 1 minute. Potrebno je istrčati osam krugova u jednoj seriji. Minimalno dvije serije, a pauza između serija je po 3 minute.

Ako želimo raditi intervalni varijabilni trening, tada odredimo sebi različite udaljenosti za trčanje do 3200 m. Recimo, prvo ponavljanje je 400 m, drugo 800 m, treće 1600 m i četvrto 3200 m. Također možemo raditi i piramidu, tako da nakon istrčanih 3200 m opet smanjujemo udaljenost do 400 m.

Prije započinjanja bilo kakvog programa treninga, potrebno je posavjetovati se sa svojim liječnikom i opterećenje dozirati u skladu s trenutačnim zdravstvenim stanjem i kondicijskom spremnošću.

Počnite vježbati što prije i održavajte svoje kondicijske sposobnosti. Time ćete zadovoljiti propisane standarde i imati kvalitetniji život. ■

KAKO SE PRIPREMITI

Metodsko-pokazna međugranska vježba, koju su 27. travnja u vojarni u Dugom Selu proveli zajedno djelatnici Bojne NBKO i Vojnoga zdravstvenog središta ZzP-a, poslužila je usklađivanju rada dviju struka. Istodobno je uvježbavana dekontaminacija ljudstva i opreme, te pružanje pomoći i zbrinjavanje ozlijeđenih i oboljelih zbog katastrofe, sve po standardima iz NATO-ovih "udžbenika"

Jedinstvena koordinacija dviju struka

U Hrvatskom vojniku već smo pisali o novim kapacitetima i novoj opremi kojom se služi Bojna NBKO u sastavu HKOV-a. Iako se ta opremljenost velikim dijelom temelji na činjenici da hrvatski vod NBKO stru-

Mnoge zadaće povezane s nuklearnom, biološkom i kemijskom obranom ne ostaju samo na Bojni nego i na drugim ustrojbenim cjelinama i strukama. I one se moraju uvježbati za rad zajedno s Bojnom NBKO, u

terorističkim djelovanjem, velika je vjerojatnost da će biti ozlijeđenih... Posao liječnika u vojsci je specifičan i iziskuje dodatne vještine i sposobnosti. On se susreće s bitno drukčijim situacijama, a među njima su NBK ugroze.

poslužila je usklađivanju rada dviju struka. Istodobno je uvježbavana dekontaminacija ljudstva i opreme, te pružanje pomoći i zbrinjavanje ozlijeđenih i oboljelih zbog katastrofe, sve po standardima iz NATO-ovih "udžbenika".

"Medicinari" su obučavali dvije sanitetske ekipe, koje će kontinuirano biti spremne za takve situacije, objasnio je zapovjednik Vojnoga zdravstvenog središta brigadir Zvezdan Petrović. Istaknuo je da timski rad s Bojnom NBKO i njihovi novi tehnički kapaciteti podižu i kapacitete vojnih zdravstvenih stručnjaka. Koordinacija ovih dviju struka jedinstvena je u Hrvatskoj, dakle, prisutna samo u OSRH. To dovodi do zaključka da će, u slučaju bilo kakve nezgode, pred vojnim ekipama biti velika odgovornost i najveći dio posla.

Zajedno sa zapovjednikom Bojne NBKO pukovnikom Slobodanom Kratohvilom, brigadir Petrović je izrazio zadovoljstvo tijekom i rezultatima vježbe, koja je imala i uvodni dio. "Završnica", koja se događala 27. travnja, potvrdila je da se stručnjaci iz dvije naizgled vrlo različite struke mogu izvrsno koordinirati. ■

Pružanje pomoći i zbrinjavanje ozlijeđenih i oboljelih zbog katastrofe

ke treba dobiti NATO-ovu certifikaciju, ona ipak prije svega treba biti na raspolaganju cijelim Oružanim snagama, te našem civilnom društvu.

opasnim uvjetima. Logično, među prvima se nameće pitanje liječničke struke. Ako dođe do neke ugroze, krizne situacije izazvane prirodnom katastrofom, nezgodom ili

Metodsko-pokazna međugranska vježba, koju su 27. travnja u vojarni u Dugom Selu proveli zajedno djelatnici Bojne NBKO i Vojnoga zdravstvenog središta ZzP-a,

Cilj vježbe bio je prikazati strukturu, sastav i organizaciju rada terenske logističke postaje, prijevoz ranjenika i logističkog paketa helikopterom, te standardizirati organizacijsku shemu, prikazati radnje i postupke u opskrbi snaga na terenu u skladu sa zahtjevima s terena kao i organizaciju i transport ozlijeđenih i ranjenih s terena

Rad logističke postaje u terenskim uvjetima i prevoženje helikopterom

U Središtu za obuku i doktrinu logistike Zapovjedništva za potporu na cestovnom vježbalištu "Glavica" u Požegi 27. travnja provedena je vojna vježba "Rad logističke postaje u terenskim uvjetima i prevoženje helikopterom" s polaznicima 9. naraštaja Temeljne časničke izobrazbe (TČI). Uz polaznike 9. naraštaja TČI, na vježbi su sudjelovali i djelatnici SzOiDL-a Požega u svojstvu mentora. U potpori provedbe vježbe sudjelovali su i pripadnici Eskadrile višenamjenskih helikoptera 91. zrakoplovne baze "Pleso" HRZ i PZO s helikopterom Mi-171 Sh. Cilj vježbe bio je prikazati strukturu, sastav i organizaciju rada terenske logističke postaje, prijevoz ranjenika i logističkog paketa helikopterom, te standardizirati organizacijsku shemu, pri-

kazati radnje i postupke u opskrbi snaga na terenu u skladu sa zahtjevima s terena kao i organizaciju i transport ozlijeđenih i ranjenih s terena, dok je zadaća vježbe bila prikazati osposobljenost polaznika 9. naraštaja TČI za samostalno ustrojavanje i

vođenje sekcija (održavanja, prometa, opskrbe, saniteta) u sklopu logističke postaje.

Zapovjednik Središta za obuku i doktrinu logistike Požega pukovnik Ivica Pejaković pozdravio je na početku sve nazočne i zaželio im dobrodošlicu, a voditelj vježbe pukovnik Miroslav Zelenika prezentacijom je uveo uzvanike u vježbu, te ih upoznao sa strukturom, sastavom i organizacijom rada logističke postaje, a sama vježba provedena je u 16 radnih točaka.

Tijekom vježbe prikazana je uvježbanost i osposobljenost polaznika 9. naraštaja Temeljne časničke izobrazbe u radu logističke postaje u terenskim uvjetima te u postupcima i radnjama prilikom prevoženja sredstava i ljudstva helikopterom.

Po iznošenju mjesta, uloge i značajki sekcija i podsekcija (održavanja, prometa, opskrbe, saniteta) u terenskim uvjetima vidljivo je da su polaznici svladali sadržaje NPP-a Temeljne časničke izobrazbe. To je naglasio i zamjenik zapovjednika ZzP-a brigadni general Nikola Škunca u svome obraćanju polaznicima po završetku vojne vježbe.

Osim zamjenika zapovjednika ZzP-a brigadnog generala Nikole Škunce, te djelatnika SzOiDL Požega, vježbi su nazočili i predstavnici Uprave GSOSRH, HkoV-a, HRZ-a i PZO-a, ZzZP-a i postrojbi ZzP-a, te Hrvatskog vojnog učilišta, pripadnici OMLT-a i NEP-a na obuci u Požegi, kao i vojnici koji se nalaze na dragovoljnom služanju vojnog roka u Požegi. OJI

SURADNJA NA RAZVOJU ROBOTA

Američka je kopnena vojska (US Army) pokrenula program Robotics Collaborative Technology Alliance te je okupila zainteresirane sudionike iz industrije i istraživačko-akademske zajednice. Program traje pet godina, za njega je osigurano 63,2 milijuna dolara. Cilj je programa ujedinenim snagama razviti novu generaciju robota, koja će raditi za vojnike i pokraj njih. Skupni bi napor trebao donijeti robote sposobne prilagođavati se kompleksnom okruženju te učiti iz iskustva. Ustvari, nadaju se da bi stvorili robote koji bi s vojnicima djelovali slično kao i vojni psi. Roboti bi trebali biti dio tima i morali bi moći stvoriti intuitivne veze s vojnicima iz okruženja. Ključna sastavnica programa je razviti tehnologije koje moraju osigurati znatan stupanj autonomije robotima u obavljanju zadaća. Tehnologije koje to trebaju osigurati jesu percepcija okoline, umjetna inteligencija, interakcija čovjek-robot, manipulacija alatima te pokretljivost robota po teškom terenu.

M. PETROVIĆ

Foto: US Army

A-DARTER USKORO SPREMAN ZA OPERATIVNU UPORABU

Čelnici južnoafričke tvrtke Denel Dynamics (bivši Kentron) krajem travnja su objavili da bi njihov projektil zrak-zrak pete generacije A-Darter (Agil-Darter) najkasnije do 2012. trebao postati operativan. Takva izjava velikim je dijelom rezultat nedavno okončanih zemaljskih testiranja projektila, odnosno početka testiranja u zraku, što se očekuje tijekom sljedećih mjeseci. U razvoju A-Dartera Denel Dynamics surađuje s brazilskim ministarstvom obrane i južnoafričkom vladom.

Projektil A-Darter ima infracrveno navođenje, odnosno mogućnost autonomnog skeniranja područja ispred sebe, što je posebice pogodno u situacijama kad se zahtijeva potpuna radarska "tiši-

na". Glava za samonavođenje ima širok kut pretraživanja, što uz druge tehničke značajke projektilu obećava iznimnu pokretljivost u zraku. Prema temeljnom dizajnu, projektil će se integrirati na avion preko potkrilnog adaptera LAU-7, odnosno preko sabirnice podataka MIL-STD-1760/1553. Duljina projektila je 2,98 m, promjer 166 mm, raspon krilaca 488 mm, dok je težina 89 kg.

I. SKENDEROVIĆ

GEOGRAFSKI SUSTAV ZA FRANCUSKU VOJSKU

Tvrtke EADS Defence & Security (DS) i Thales sklopile su ugovor vrijedan 26,1 milijun eura s francuskom agencijom za vojne nabave DGA (Direction Generale de l'Armement) o dostavi dva kompleta mobilnog geografskog informacijskog sustava. Riječ je o sustavu MGP (Modules Geographiques Projatables) za 28. geografsku skupinu francuske vojske. Tvrtke će dostaviti geografske sustave koji se mogu razmjestiti na teren te stvara-

ti, održavati (dopunjavati - ažurirati) i dostavljati postrojbama na terenu vojno-geografske podatke. Sustav MGP je dopuna temeljnom geografskom sustavu francuske vojske DNG3D (Donnees Numeriques Geographiques et 3 Dimensions). MGP će biti smješten u kontejnere, prototip tvrtke moraju dovršiti do kraja 2010. a sustav mora biti operativno spreman za potrebe NATO Response Force (NRF) u 2012.

M. PETROVIĆ

Foto: EADS

BUDUĆE AMERIČKE SSBN PODMORNICE

Američka ratna mornarica je odlučno odbila sve sugestije i nagađanja da će se 12 budućih podmornica na nuklearni pogon naoružanih balističkim projektilima temeljiti na jurišnim podmornicama klase Virginia. Navedena izjava je u skladu s prijašnjim istraživanjima i rezultatima dokumenta tzv. analize alternativa (Analysis of Alternatives - AoA) kojim je obuhvaćen budući program zamjene 16 podmornica klase Ohio.

Prijedloge za inačicom podmornica klase Virginia Block IV koje bi imale odjeljak za smještaj balističkih nuklearnih projektila Trident D5 ili nasljednika takvog naoružanja, pomno su proučili najviši dužnosnici, te su proglašeni neizvodivi zbog neodgovarajuće infrastrukture i cijene razvoja projektila.

Američka je mornarica objavila preliminarni plan i politiku financiranja novih dvanaest podmornica koji se nalazi u operativnim dokumentima američkog ministarstva obrane a objavljen je zajedno s proračunom ministarstva obrane za fiskalnu godinu 2011. Detalji zasada nisu poznati javnosti.

M. PTIĆ GRŽELJ

PICADOR SPREMAN ZA PRVI LET

Besposadna letjelica Picador, s mogućnošću okomitog polijetanja i slijetanja, prema najavi njezina proizvođača izraelske tvrtke Aeronautics spremna je za prvi probni let koji se treba realizirati tijekom svibnja. Svoj rad na Picadoru Aeronautics je proteklih godina temeljio na belgijskom radioupravljivom modelu helikoptera Dynali H2S, te je napravio niz poboljšanja dizajna i strukture zmaja letjelice, sustava navođenja, pogonske skupine te povećanje maksimalne težine letjelice odnosno nosivosti korisnog tereta. Aeronautics je razvio Picador kao ISTAR (Intelligence, Surveillance, Target Acquisition and Reconnaissance) platformu.

Foto: Aeronautics

Picador može letjeti potpuno autonomno prema prije zadanoj ruti, ali se njime može upravljati i iz zemaljske po-

staje preko videokamere. Letjelica ima hibridni GPS/IMU sustav navođenja, a opremljena je i senzorskim paketom koji čine elektrooptički/infracrveni senzori, mornarički radar te Commint i Elint oprema. Maksimalna težina na polijetanju iznosi 720 kg, od čega na korisni teret otpada 180 kg. Dužina letjelice iznosi 6,58 m, visina je 2,58 m, dok širina iznosi 2 m. Promjer krakova glavnog rotora je 7,22 m. Picador u zraku može maksimalno boraviti do osam sati, uz operativni dolet 200 km dok vrhunac leta iznosi 3657 m. Maksimalna brzina koju može postići Picador je 205 km/h.

I. SKENDEROVIĆ

PORINUT NOVI TURSKI PATROLNI BROD

Brodogradilište Dearsan u Tuzli (istočna Turska) 9. travnja je porinulo prvi brod u klasi od 16 novih patrolnih brodova namijenjenih turskom zapovjedništvu pomorskih snaga. Program novih patrolnih brodova je samo jedan od brojnih projekata namijenjenih jačanju turskog suvereniteta gradnjom domaćih plovila i njihova projektiranja, a strategiju je razvilo tursko ministarstvo nacionalne obrane za cjelokupnu tursku vojnu industriju.

Glavne odlike trupa novih patrolaca očituju se u duljini preko svega 55,75 m,

najvećoj širini 8,85 m, projektnom gazu 2,50 m te istisnini 400 t. Propulzijski sustav sastoji se od dvaju dizelskih motora MTU 16V 4000 M90 koji snagu prenose na dvije osovine i dva vijka s nepromjenjivim usponom krila čime se postiže maksimalna brzina 25 čv uz posadu od 34 člana.

Temeljno naoružanje čini glavni pramčani top Oto Melara kalibra 40 mm, dvije strojnice kalibra 12,7 mm, lanser ASW raketa te dubinske bombe. Radovi na opremanju, ugradnji sustava i puštanje u pogon opreme nastavit će se sve do kolovoza

kada je zakazana pokusna plovidba dok se primopredaja broda očekuje u prosincu 2010. Trenutačno se gradi još pet brodova iz serije, svi u različitim fazama gradnje te se očekuje da će posljednji brod u seriji biti dostavljen u siječnju 2015.

M. PTIĆ GRŽELJ

ARCHER ZA ŠVEDSKU I NORVEŠKU

Tvrtka BAE Systems je sklopila ugovor sa Švedskom i Norveškom o dostavi 48 samovoznih topničkih sustava Archer. Ugovor je vrijedan 200 milijuna dolara i predviđa dostavu prvih sustava kupcima u listopadu 2011. Sva vozila s topničkim sustavom te vozila za popunu streljivom trebala bi biti dostavljena do konca 2013. Archer je napredan samovozni topnički sustav koji se sastoji od haubice FH77 B05 kalibra 155/52 mm postavljene na stražnji dio oklopljenog kamiona koji je nastao na

temelju komercijalnog vozila Volvo A30E 6x6. Tročlana posada je u zaštićenoj kabini, tijekom paljbenog djelovanja ne izlazi iz kabine jer je sustav potpuno automatiziran. Prvi projektil ispaljuje 30 sekundi nakon zauzimanja položaja, a napušta ga 30 sekundi nakon opaljenja. Napredan sustav za upravljanje paljbom i uporaba modernog streljiva dometa većeg od 50 km čini Archer vrlo sposobnim topničkim sustavom za 21. stoljeće.

M. PETROVIĆ

Foto: BAE Systems

MM40 BLOCK 3 ZA KATARSKE PATROLCE

Europski proizvođač raketnih sustava MBDA objavio je da se katarska ratna mornarica odlučila na nabavu serije projektila Exocet MM40 Block 3 kojim bi se naoružale flota od četiri patrolna broda klase Vita.

Novu seriju protubrodskih projektila Exocet MM40 Block 3 pogoni turboblazni motor Microturbo TRI-40, imaju GPS sustav navigacije i usmjeravanja te novu infrastrukturu ispaljivanja i planiranja misije. Block 3 projektili imaju dvostruko veći domet nego prijašnja serija, omogućavaju veću fleksibilnost u pripremi profila napada te imaju proširene mogućnosti napada na obalne ciljeve dok su istodobno kompatibilni s postojećim MM40 lanserima.

Prema izjavi zapovjednika katarske mornarice, nova serija navedenih projektila je u skladu s planom razvoja i modernizacije katarskih pomorskih snaga. Važno je napomenuti da će uz nabavu projektila, posada brodova i mornaričko osoblje proći kompletnu obuku za uporabu moderniziranog raketnog sustava, što čini integrirani projekt nabave.

M. PTIĆ GRŽELJ

Foto: Bundesheer/Corrup

AUSTRIJA MODERNIZIRA HELIKOPTERE AB212

Umjesto nabave novih helikoptera, kojima bi zamijenila postojeću flotu lakih transportnih helikoptera Agusta Bell AB212, Austrija je donijela odluku o remontu i modernizaciji kao cjenovno prihvatljivije rješenje. Austrija kao pretežno planinska zemlja veliku pozornost polaže na uporabu helikoptera, koji su se pokazali iznimno korisnim kako za vojne tako i razne civilne potrebe. Tako

uz Agusta Bell AB212 (24 letjelice nabavljene 1980.) austrijsko ratno zrakoplovstvo raspolaže i helikopterima SA 316B Alouette III (24 letjelice nabavljene 1967.) te helikopterima S-70A-42 Black Hawk (devet letjelica nabavljeno u listopadu 2002.).

Remontom i modernizacijom helikoptera AB212, smještenih u Linz-Hörschingu, Austrija kani njihovu operativnu

uporabu produžiti na sljedećih 25 godina, u što će biti uloženo 63 milijuna eura. Na tim poslovima partnersku pomoć pružit će talijanska tvrtka AgustaWestland, koja je dio konzorcija Finmeccanica. Uz novu avioniku, bit će ugrađeni poboljšani sustav za noćno gledanje te novi obrambeni sustav. Austrijski AB212 dosad su ostvarili više od 115 000 sati naleta, a cilj je da se novim remontom i modernizacijom osigura dodatnih 110 000 sati naleta. Radovi na helikopterima će započeti tijekom ove godine, a trebaju biti okončani do 2014. Austrija je na temelju posla oko remonta i modernizacije helikoptera AB212 uspjela osigurati industrijski offset u visini od 50% tijekom sljedećih deset godina.

I. SKENDEROVIĆ

Obalna straža Republike Hrvatske nova je višenamjenska pomorska služba koja je uspostavljena Zakonom koji je donio Sabor Republike Hrvatske radi učinkovitog nadzora i zaštite interesa Republike Hrvatske na moru u skladu s međunarodnim pravom i propisima Republike Hrvatske

POZICIONIRANJE OBALNE STRAŽE REPUBLIKE HRVATSKE

Obalna straža Republike Hrvatske je služba u sustavu obrane i u sustavu za nadzor i zaštitu interesa RH na moru. Dakle, to je vojna organizacija s policijskim ovlastima na moru i nalazi se u sastavu Hrvatske ratne mornarice. Svemu navedenom prethodila je dugogodišnja potraga za učinkovitim rješenjem u skladu s najboljim svjetskim praksama.

Zakon o Obalnoj straži je stupio na snagu početkom studenog 2007. Devet brodova ušlo je u sastav Obalne straže sredinom 2008. godine, a četiri helikoptera i dva aviona Hrvatskog

ratnog zrakoplovstva potom su operativno podređena zapovjedniku Obalne straže. Sada kada Obalna straža postoji i sastavni je dio Hrvatske ratne mornarice, predstoji joj daljnje pozicioniranje unutar sustava pomorske sigurnosti Republike Hrvatske.

Pojam pomorske sigurnosti

Sigurnost je stanje, osobina onoga koji je siguran, odnosno onoga što je sigurno¹.

1 V. Anić: Rječnik hrvatskog jezika, Zagreb, 1991., str. 649.

U odnosu na latinski korijen *securitas* te englesku izvedenicu *security*, hrvatska riječ sigurnost ima šire značenje te podrazumijeva sve one pojmove koji uključuju značenja engleskih riječi *safety* i *security*². Hrvatski naziv pomorska sigurnost u svom punom značenju uključuje i značenja engleskih izraza *maritime safety* i *maritime security*.

Sve intenzivnijom uporabom pomorskih putova za komercijalnu, prehran-

2 Ž. Bujas: Veliki englesko-hrvatski rječnik, Nakladni zavod Globus, Zagreb, 1999., str. 773, 790.

benu i rekreativnu namjenu more se određuje kao medij u kojem se uzajamno i intenzivno isprepleću nove mogućnosti razvoja sa sve većim izazovima i rizicima. Potencijalne opasnosti kao što su onečišćenja, nedopušteni i nenadzirani izlov ribe, krijumčarenje, nezakonite imigracije te uvijek aktualni terorizam ozbiljno ugrožavaju i prijete pomorskoj sigurnosti, na nacionalnoj, regionalnoj i globalnoj razini.

Pomorska sigurnost kao sastavni dio nacionalne pomorske politike ostvaruje se učinkovitim nadzorom, čuvanjem i zaštitom mora, podmorja i morskog prostora te predstavlja temeljni preduvjet za višu razinu ukupne nacionalne sigurnosti svake pomorske države.

Pod pojmom pomorske sigurnosti u punom značenju podrazumijevaju se sva ona nastojanja i postupci koji se odnose na unapređenje sigurnosti plovidbe, nadzora opće sigurnosti na moru, zaštite prirodnih resursa, pomorske pokretljivosti kao i spremnosti za obranu.

Navedeni postupci i nastojanja su u funkciji postizanja višeg stupnja ukupne pomorske sigurnosti, što se praktično

ostvaruje na državnoj ili nacionalnoj razini, a procesom globalizacije sve više poprima regionalne i univerzalne dimenzije. U navedenom kontekstu nacionalne razine sve više govorimo o sustavu pomorske sigurnosti.³

Sigurnost plovidbe

Sigurnost plovidbe (engl. maritime safety) odnosi se na zaštitu života i onemogućavanje povreda, onemogućavanje šteta na imovini vezano za pomorski promet, ribarenje i rekreativnu plovidbu. Podrazumijeva plovidbene uvjete normirane nacionalnim i međunarodnim propisima koji se odnose na sigurnost brodova u plovidbi morem i unutrašnjim plovnicima putovima⁴.

Rezultati učinkovitog ostvarivanja cilja sigurnosti plovidbe podrazumijevaju sigurniji pomorski promet, odnosno manji broj nezgoda, za rekreativce, ribare kao i pomorce trgovačke mornarice.

3 B. Katičin, Strateško pozicioniranje sustava pomorske sigurnosti Republike Hrvatske, Ekonomski fakultet, Zagreb 2004., magistarski rad, str. 14-17

4 Pomorski leksikon, Jugoslavenski leksikografski zavod "Miroslav Krleža", Zagreb, 1990., str.733.

Sigurnost plovidbe definirana Pomorskim zakonikom odnosi se:

- na osnovne uvjete kojima moraju odgovarati: plovni putovi u unutarnjim morskim vodama i u teritorijalnom moru Republike Hrvatske, luke, plovni objekti hrvatske državne pripadnosti kao i plovni objekti koji plove unutarnjim morskim vodama i teritorijalnim morem Republike Hrvatske, posada na pomorskim objektima, plovidba i peljarenje na moru
- na nadzor nad provođenjem ovog dijela Zakona.⁵

Nadzor opće sigurnosti na moru

Nadzor opće sigurnosti na moru (engl. maritime security) jedan je od strateških ciljeva multifunkcionalnih pomorskih službi⁶. Odnosi se na zaštitu pomorskih granica na način sprečavanja prometa narkotika, sprečavanja nezakonitog ulaska imigranata i krijumčarene robe morskim putom kao i onemogućavanje nezakonitih ribarskih upada u gospodarski pojas i teritorijalno more, te općenito smanjivanje kršenja zakona u regiji.⁷

Rezultati učinkovitog ostvarivanja nadzora opće sigurnosti na moru podrazumijevaju sigurniju granicu u smislu smanjenja narkotika, smanjenja broja imigranata koji nezakonito pokušavaju ući u zemlju, kao i manje nedopuštenog izlova ribljih resursa. Određene nejasnoće u pogledu definiranja pomorske sigurnosti proizilaze iz različitog značenja engleskih riječi *safety* i *security*.⁸ Na prvi pogled ispada da neki autori⁹ samo ovaj strateški cilj cjelokupnog sustava pomorske sigurnosti države definiraju kao pomorsku sigurnost. Nadzor i sigurnost na moru vezano za zaštitu pomorskih granica i općenito smanjenje kršenja zakona predstavlja,

5 Pomorski zakonik, Narodne novine, Zagreb 2004. čl.47.

6 Maritime Security jedan je od pet strateških ciljeva Obalne straže SAD-a.

7 The 1999 Annual Report of the U.S. Coast Guard, April 2000., p. 4.

8 Hrvatska riječ sigurnost podrazumijeva engleske riječi *safety* i *security*.

9 United States Coast Guard, the 1999 Annual Report, p.4.

dakle, pojam pomorske sigurnosti u užem smislu (maritime security).

Zaštita prirodnih resursa

Zaštita prirodnih resursa podrazumijeva očuvanje prirodnih bogatstava vrlo osjetljivog pomorskog okruženja, uključujući floru i faunu. Odnosi se na suzbijanje štete nad okolišem i prirodnim resursima, a vezano za aktivnosti na moru, uključujući promet, komercijalno ribarenje i rekreativnu plovidbu. Nepredviđene havarije brodova, namjerna i nenamjerna ispuštanja nafte, domaći i strani krivolov vezano za ograničene morske resurse predstavljaju vrlo aktualne prijetnje.

Rezultati učinkovite provedbe zaštite prirodnih resursa podrazumijevaju čišće more i obalu, bez masnih mrlja uzrokovanih ispuštanjem otpadnih tekućina i otpada te zdraviju morsku hranu.

Pomorska pokretljivost (mobilnost)

Pomorska pokretljivost se odnosi na omogućavanje i potporu pomorskoj trgovini i prometu kao i otklanjanje smetnji i zapreka ekonomskom kretanju roba i ljudi, te rekreativnom i svim drugim oblicima pristupa moru. Predviđanja stručnjaka govore o dvostrukom ili čak trostrukom povećanju pomorskog prometa u idućih 20 godina. Očekuje se i pojava sve većih brodova dubokog

gaza s minimalnim brojem posade od kojih će mnogi prevoziti opasne terete ili veliki broj ljudi.

Rezultati učinkovitog ostvarivanja pomorske pokretljivosti podrazumijevaju brz i jeftin pristup svim vrstama roba preko globalne trgovine, od nafte do hrane, kao i nesmetanu mogućnost svih vrsta plovidbe.

Obrambena spremnost

Obrambena spremnost se odnosi na učinkovitu obranu u slučaju ugroze kao i na doprinos regionalnoj sigurnosti u svrhu potpore strategiji nacionalne sigurnosti, pri čemu se rabe svi dostupni pomorski kapaciteti. Današnje asimetrične prijetnje s naglaskom na terorizam

zahtijevaju složeniji pristup obrani i podrazumijevaju veću uvezanost s ostalim dijelovima državne uprave, a posebice sektorom unutarnjih poslova.

Rezultati učinkovitog ispunjenja cilja obrambene spremnosti jesu sigurnost zemlje i njezinih interesa, bilo da je riječ o humanitarnoj pomoći, mirovnim operacijama, diplomaciji, protuterorističkim ili ratnim djelovanjima.

Obalna straža RH u sustavu obrane

U obrambenom sustavu Obalna straža je sastavni dio Hrvatske ratne mornarice.

Prema Zakonu o Obalnoj straži Republike Hrvatske, ustroj Obalne straže donosi Predsjednik Republike Hrvatske na prijedlog Vlade Republike Hrvatske.

Organizaciju rada i druga pitanja vezana za rad Obalne straže koja nisu uređena Zakonom o Obalnoj straži RH, u skladu sa Zakonom uređuje ministar obrane posebnim propisom odnosno Pravilnikom o unutarnjem redu.¹⁰

U obrambenom sustavu crta zapovjedanja ide od vrhovnog zapovjednika odnosno predsjednika RH prema Oružanim snagama, a preko Ministarstva obrane RH, na Zapovjedništvo Hrvatske ratne mornarice. Zatim se spušta preko Zapovjedništva Obalne straže RH na

¹⁰ Zakon o Obalnoj straži RH, članak 3.

1. divizijun Obalne straže u Splitu i 2. divizijun Obalne straže u Puli, odnosno zrakoplovne snage Obalne straže RH u Zemunik i Divuljama.¹¹

Brodovi Obalne straže RH ušli su u sastav 1. i 2. divizijuna Obalne straže 30. travnja 2008.¹² iz nekadašnjeg sastava Flote Hrvatske ratne mornarice. Flota je od 1. srpnja 2008. prestala postojati kao ustrojstvena cjelina HRM-a te se podijelila na Flotilu za tradicionalne zadaće ratnih mornarica i Obalnu stražu RH za netradicionalne zadaće zaštite interesa i nadzora mora.

Zapovjedništvo Obalne straže sastoji se od Osobne skupine zapovjednika, Odjela za operativne poslove, Odjela za potporu te Administrativnog pododjeka.

Obalna straža RH u sustavu za nadzor i zaštitu interesa RH na moru

Zakonom o Obalnoj straži ovlasti dodijeljene Obalnoj straži Republike Hrvatske su sljedeće:

- Zaštita suverenosti, suverenih prava i jurisdikcije Republike Hrvatske na moru
- Suzbijanje i sprečavanje terorizma, organiziranog međunarodnog kriminala i širenja oružja za masovno uništenje
- Suzbijanje piratstva i drugih oblika uporabe otvorenog mora u nemiroj ljubive svrhe

Obalna straža RH u sustavu obrane (Izvor - Zapovjedništvo OStRH)

- Sigurnost plovidbe
- Traganje i spašavanje
- Zaštita morskog okoliša, prirode i kulturne baštine
- Nadzor morskog ribarstva

U sustavu za nadzor i zaštitu interesa na moru, a prema Zakonu o Obalnoj straži Republike Hrvatske i Uredbom Vlade Republike Hrvatske uspostavljeni su Središnja koordinacija Vlade RH za nadzor i zaštitu interesa RH na moru, Stručno tijelo Središnje koordinacije Vlade RH te područne jedinice koordinacije na razini sedam primorskih županija.¹³

U sustavu za nadzor i zaštitu interesa RH na moru crta uspravnice ide od područnih jedinica koordinacije

kojima predsjedavaju lučki kapetani i Obalne straže Republike Hrvatske preko Stručnog tijela prema Središnjoj koordinaciji odnosno Vladi Republike Hrvatske. Predsjedavajući Stručnog tijela je zapovjednik Obalne straže dok su predsjedavajući Središnje koordinacije na rok od godinu dana u rotaciji ministar obrane, ministar nadležan za more i ministar nadležan za unutarnje poslove.

Obalna straža ovisno o zadaćama koje provodi odgovara prema različitim ministarstvima Vlade RH odnosno tijelima državne uprave.

Središnjom koordinacijom na rok od godinu dana naizmjenično predsjedavaju nadležni ministri MORH-a, MMPI-ja i MUP-a.

Uredbom o organizaciji i načinu rada Središnje koordinacije, Stručnog tijela i područnih jedinica koordinacije i tijela nadležnih za nadzor i zaštitu prava i interesa RH na moru od 12. srpnja 2008. propisane su i njihove zadaće.

Zadaće Središnje koordinacije Vlade RH

- Prati i raščlanjuje stanje sigurnosti i zaštite morskog prostora
- Donosi smjernice za izradu Godišnjeg plana
- Donosi Godišnji plan zajedničkih aktivnosti
- Podnosi godišnje izvješće Vladi RH

Obalna straža RH kao sastavnica Hrvatske Ratne mornarice (Izvor: Zapovjedništvo Hrvatske ratne mornarice 2008.)

- Predlaže mjere za unapređenje stanja sigurnosti i zaštite mora pod jurisdikcijom Republike Hrvatske

Predsjedavajući Stručnog tijela je zapovjednik Obalne straže RH.

Zadaće Stručnog tijela središnje koordinacije

- Prikuplja i raščlanjuje izvješća i druge podatke o stanju sigurnosti i zaštiti mora pod jurisdikcijom Republike Hrvatske
- Priprema izvješća, planove, smjernice i druge materijale za rad Središnje koordinacije
- Izrađuje i predlaže Središnjoj koordinaciji godišnji Plan zajedničkih aktivnosti svih tijela nadležnih za nadzor i zaštitu prava i interesa RH na moru u skladu sa smjernicama
- Donosi tromjesečne provedbene planove zajedničkih aktivnosti
- Priprema tromjesečna izvješća Središnjoj koordinaciji
- Predlaže ministarstvima izmjene i dopune propisa iz njihove ovlasti

- Odobrava područne planove zajedničkog djelovanja PJK-a, koordinira i upravlja obavljanjem zajedničkih akcija
- Predlaže temeljna načela, SOP-ove, uključivanje drugih...

Područne jedinice koordinacije

Predsjedavajući područne jedinice koordinacije, koje su organizirane po županijama je lučki kapetan.

Zadaće područnih jedinica koordinacije

- Izrađuju mjesečne Planove zajedničkih aktivnosti (odobrava ih Stručno tijelo)
- Vršu operativnu koordinaciju rada svih tijela mjerodavnih za nadzor i zaštitu prava i interesa RH na moru
- Dostavljaju izvješće o realizaciji planova Stručnom tijelu

Razvoj Obalne straže u sustavu pomorske sigurnosti

Obalna straža Republike Hrvatske nova je služba u sustavu obrane i u sustavu za nadzor i zaštitu interesa RH

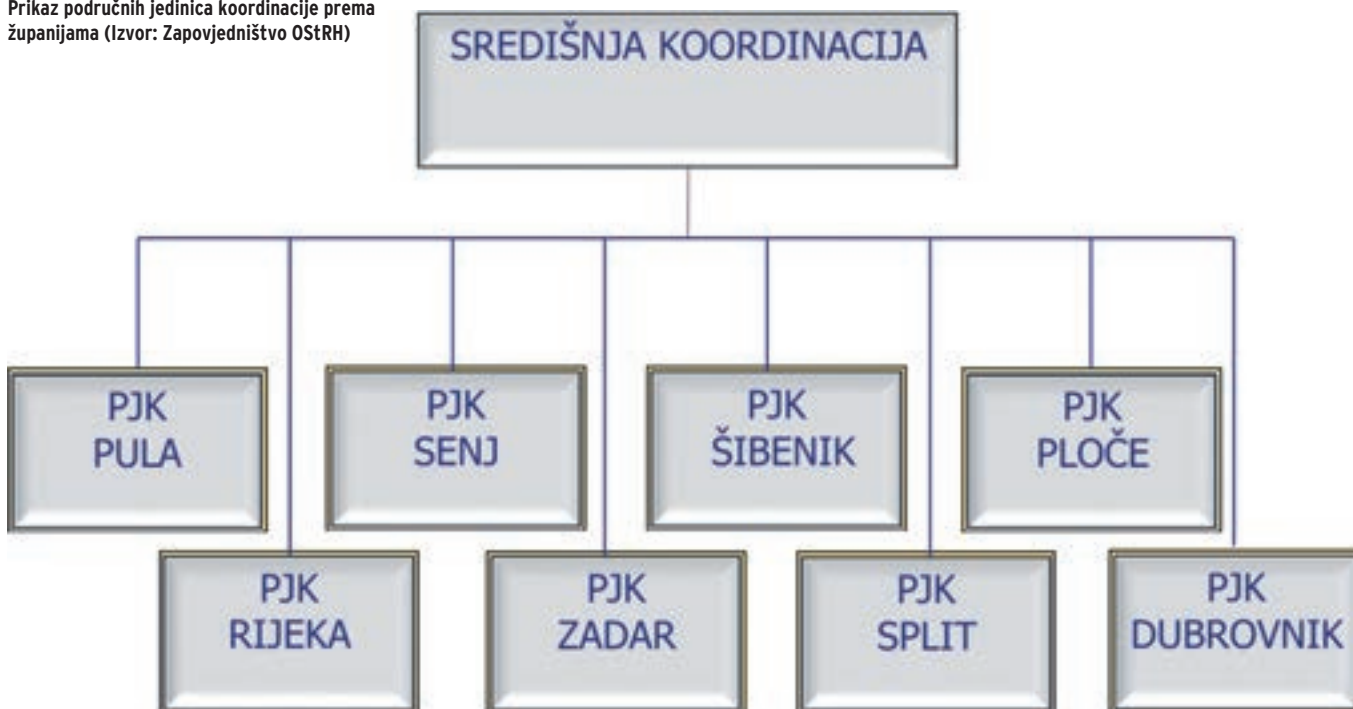
na moru. Ona je vojna organizacija s policijskim ovlastima na moru i nalazi se u sastavu Hrvatske ratne mornarice. Zakonom o Obalnoj straži dodijeljene su joj ovlasti za provedbu niže navedenih zadaća:

- zaštita suvereniteta, suverenih prava i jurisdikcije,
- suzbijanje terorizma, organiziranog kriminala i širenja oružja za masovno uništenje,
- suzbijanje piratstva i drugih oblika uporabe mora u nemiroљubive svrhe,
- sigurnost plovidbe,
- traganje i spašavanje,
- zaštita morskog okoliša, prirode i kulturne baštine,
- nadzor morskog ribarstva.

Da bi Obalna straža mogla učinkovito izvršavati sve navedene zadaće, ona se mora u skladu s važećim Zakonom čvrsto pozicionirati kao vojna višenamjenska organizacija s policijskim ovlastima na moru za provedbu zakonom dodijeljenih zadaća.

U svim navedenim područjima ona provodi zadaće koje su u ovlasti

Prikaz područnih jedinica koordinacije prema županijama (Izvor: Zapovjedništvo OStRH)

Spektar poslova i zadaća Obalne straže

Pregled ukupnog spektra poslova i zadaća Obalne straže (Izvor: Obalna straža SAD-a. Prevedeno u Zapovjedništvu Obalne straže RH.)

različitih ministarstava Vlade Republike Hrvatske. Svi zakoni i regulativa Republike Hrvatske trebaju se u što skorijem razdoblju usuglasiti s činjenicom da postoji Obalna straža RH i da djeluje kao središnja provedbena mornarička vojno-policijska organizacija na moru. U tom smislu će se uloga Stručnog tijela Središnje koordinacije Vlade RH sve više isticati, a samim time i Zapovjedništva Obalne straže koje osim operativno-koordinacijske uloge za njega obavlja i administrativne zadaće. Poglavitito će do izražaja doći koordinacijski dio Zapovjedništva kao i Zapovjedno operativno središte HRM-a u operativnom dežurstvu gdje osim službujućih Obalne straže već sjede predstavnici Pomorske policije MUP-a a u budućnosti, očekuje se, i ostali predstavnici pomorskih službi na moru. Potrebno je stoga uspostaviti jedinstveno nacionalno pomorsko središte s jedinstvenim sustavom da bi se izbjegla preglomazna koordinacija i nepotrebno udvostručenje, a smanjili bi se

i troškovi uz povećanu učinkovitost. Sve navedeno je u skladu sa smjernicama EU pomorske politike o potrebi uporabe svih postojećih kapaciteta te uspostavi čvrste međuresorne suradnje.

Obuka i školovanje se moraju također prilagoditi novonastaloj činjenici odnosno zakonskoj kategoriji - Obalnoj straži Republike Hrvatske. Najpogodnije je aktualno Središte za obuku Hrvatske ratne mornarice koje osim Temelnog tečaja za ovlaštene osobe Obalne straže RH treba izraditi dodatne programe za obuku časnika i dočasnika u Obalnoj straži. Stoga se nameće potreba izrade cjelovitog programa koji će uključiti i ostale dijelove sustava pomorske sigurnosti Republike Hrvatske, uključujući i ostala tijela državne uprave na moru s postojećim sposobnostima i kapacitetima.

Zrakoplovna komponenta u sustavu Obalne straže za sada je operativno podređena. Njezinim potpunim uključivanjem bi se trebalo zaokružiti obuku i sve ostalo što je potrebno za jedinstveni

razvoj sustava pomorske sigurnosti kroz njegovu središnju službu Obalnu stražu. Razvoj namjenskih zrakoplova i helikoptera s opremom i osobljem za traganje i spašavanje na moru kao i opremom za borbu protiv onečišćenja mora vrlo je važna tematika za Republiku Hrvatsku da bi bila fragmentirana odnosno prepuštena različitim segmentima. U skladu s navedenim područjima kojima se mora posvetiti dužna pozornost, posebice borbi protiv onečišćenja mora, Republika Hrvatska se već opredijelila za Obalnu stražu koju sada treba do kraja i bez odgađanja razviti do maksimalne učinkovitosti.

Unutar ukupnog sustava pomorske sigurnosti Republike Hrvatske treba jednostavno izbjeći nepotrebna skupa preklapanja i udvostručenja. Svi postojeći kapaciteti i sva raspoloživa sredstva trebaju djelovati kroz pravni okvir Obalne straže Republike Hrvatske pri čemu je ona sastavni dio Hrvatske ratne mornarice. ■

EGIPATSKA RATNA MORNARICA

Egipatska ratna mornarica nikada nije bila brojčano veća nego danas. Svojom je veličinom nadmašila svog glavnog konkurenta - izraelsku mornaricu. Bez obzira na to, ona je po svojim sposobnostima još uvijek regionalna obalna mornarica, ograničenih taktičkih sposobnosti. Nove strateške okolnosti zahtijevaju njezinu modernizaciju da bi i nadalje mogla ostati čuvarom Sueskog kanala i pomorskih komunikacijskih pravaca koji povezuju Sredozemlje i Europu s indijsko-pacifičkim područjem

Temelji moderne egipatske ratne mornarice (ERM) postavljeni su odmah nakon završetka II. svjetskog rata. Posebnim dekretom kralja Faruka iz 1946. godine osnovana je "Kraljevska mornarica" koja je u prvom bliskoistočnom sukobu (u tzv. Palestinskom ratu) imala nekoliko važnih uspjeha od polovice 1948. do početka 1949. godine. Ponajprije se tu misli na blokadu i bombardiranje Tel Aviva (4. lipnja 1948.); bombardiranje luke Naharie (u nekoliko navrata), sudjelovanje

u pomorskoj bitki kod El Magdela (17. listopada 1948.), te ponovno bombardiranje Tel Aviva na samu Novu 1949. godinu.

Tri razvojne faze

Egipatska ratna mornarica aktivno je sudjelovala u svim ratnim sukobima koje je do sada Egipat vodio, od 1956. pa nadalje. Odmah po osnivanju Kraljevske mornarice, osnovano je 15. listopada 1946. prvo egipatsko vojno-pomorsko učilište u mornaričkoj

bazi Ras Al Tin. Pomorska akademija promovirala je prvi naraštaj od 50 kadeta u mornaričke časnike, koji su vrlo brzo počeli stjecati ratno iskustvo u Palestinskom ratu. Nakon 1952. godine, na Pomorskoj akademiji školovat će se mornarički časnici iz većine arapskih i nekoliko Egiptu prijateljskih zemalja. Od 1988. godine, školovanje na Pomorskoj akademiji odvija se uz stručnu suradnju SAD-a.

Odmah nakon osnivanja, od Velike Britanije su kupljene prve veće plov-

ne jedinice, fregate Tarek, Damietta i Rosetta te razarači Mohammed Ali i Ibrahim. Do revolucije i svrgavanja s vlasti kralja Faruka 16. lipnja 1952., egipatska mornarica je prošla svoj prvi preustroj te je preimenovana u Pomorske snage. Novo i veliko iskušenje Egipat i njegova ratna mornarica doživjeli su 1956. godine, kada su Velika Britanija, Francuska i Izrael združenom vojnom akcijom nastojali spriječiti nacionalizaciju Sueskog kanala. Razdoblje nakon uspješne provedbe revolucije mladih egipatskih časnika predvođenih generalom Mohamedom Naguibom i Gamalom Abdelom Naserom (koji će poslije postati predsjednik) bilo je obilježeno vojno-tehničkom suradnjom sa SSSR-om, koji se želio što dublje infiltrirati u Bliski istok radi nadzora nad tamošnjim naftnim poljima i koji je tamošnjim saveznicima dostavljao velike količine vojne opreme i naoružanja. U tom ratu egipatska mornarica je pretrpjela i prve velike gubitke. Prvo je 31. listopada 1956. po mrklom mraku u Crvenom moru došlo do borbenog kontakta između fregate Damietta i britanske formacije koju su činili laka krstarica New Foundland i dva prateća razarača. Pokušaj egipatskog zapovjednika da se punom brzinom zabije u britansku krstaricu nije uspio jer su britanski topnici bili brži i precizniji. Uz gubitak broda, Egipćani su izgubili i 56 članova posade. Samo tri dana poslije (3. studenog), u napadu na britansko-francuske invazijske snage ispred Port Saida sudjelovala su dva torpedna čamca (kodnih oznaka 220 i 227, pod zapovjedništvom poručnika Ismaila Fahmija i Galal al Din Desoukyja). Nakon neuspješna napada, oba torpedna čamca potopilo je britansko mornaričko zrakoplovstvo. Svakako najbolniji udarac koji je doživjela egipatska mornarica u tom ratu bilo je izraelsko zarobljavanje fregate Ibrahim-el Awal (klase Hunt) 31. listopada 1956., koja je prije bila teško oštećena nevođenim raketnim projektilima ispaljenim s izraelskih zrakoplova MD-450 Ouragan, a poslije toga je zajedno sa zarobljenom posadom otegljena u Haifu.

Do sljedećeg ratnog sučeljavanja s Izraelom 1967. godine (tzv. Šestodnevni rat), ERM je operativno djelovao s prosječno 105-110 plovnih jedinica. Među važnijim plovnim jedinicama iz tog doba bili su: četiri sovjetska razarača klase Skoryi, dva bivša britanska razarača klase Z/Emergency, dvanaest sovjetskih podmornica klase Romeo (5) i Whiskey (7) te jedna M-V podmornica. Borbenu flotu činilo je 60-65 patrolnih i napadnih brodova (10 x OSA, 8 x Komar, 25 -30 x P-6 itd.). Najveći dio pomoćnog brodovlja flote bio je također sovjetskog podrijetla. Sredinom sedamdesetih godina, sovjetske dostave ERM-a bile su iznimno velike. Šestodnevni izraelsko-

U lipnju 1972. godine, tadašnji egipatski predsjednik Anwar El-Sadat i vojno-politički vrh jednostrano je odlučio prekinuti vojne ugovore sa SSSR-om i otkazati gostoprimstvo sovjetskim vojnim savjetnicima, kojih je u jednom trenutku bilo više od 20 000. Otkazivanjem suradnje (koja je započela 1955., kada je uz blagoslov Kremlja, Čehoslovačka prva iz komunističkog bloka počela dostavljati Naseru moderno oružje, što je trajalo gotovo punih 17 godina), završena je prva faza razvoja ERM-a.

U drugoj fazi razvoja ERM-a težište je bilo na vojno-tehničkoj suradnji s NR Kinom, i to je trajalo desetak godina. Ta egipatsko-kineska vojna suradnja

Jedna od važnih zadaća jest sigurnost Sueskog kanala

Foto: US DoD

-arapski rat 1967. promijenio je načela pomorskog ratovanja. Egipatska ratna mornarica je prva uspješno borbeno primijenila protubrodске raketne krstareće projekte (dobivene iz SSSR-a) i 21. listopada 1967. pomoću njih potopila izraelski razarač Eliat. Otad ERM taj datum slavi kao svoj dan mornarice.

Po završetku tog rata, Izrael je osvojio Sinajski poluotok, pojas Gaze, Zapadnu obalu, Golansku visoravan. Rezultati i posljedice izraelske pobjede u tom ratu očituju se u geopolitici tog dijela svijeta sve do današnjih dana.

rezultirala je narudžbom dviju kineskih raketnih fregata klase Jianghu-I (956 El Nasser i 951 Najim Al Zafir) kao i nekoliko manjih površinskih plovnih jedinica (brzi napadajni brodovi tipa Hegu i Shangai-II). Isto tako, Kinezi su 1983. i 1984. dostavili četiri dizelsko-električne podmornice građene licencno po sovjetskom tipu Romeo, koje su poslije (1992.- 1998.) prilagođene za lansiranje američkih torpeda Mk 37 i krstarećih projektila Sub-Harpoon. ■
(Tekst u cijelosti pročitajte na: www.hrvatski-vojn timer.hr)

Vladimir BRNARDIĆ

Bitka kod piramida, koju je Napoleon vodio protiv mameluka tijekom pohoda na Egipat, bila je sraz moderne i srednjovjekovne vojne doktrine. U njoj su se valovi mamelučkih konjaničkih juriša razbijali o zatvorene francuske pješačke formacije i topili se pod njihovom ubojitom vatrom. Ovaj okršaj prije bi se mogao nazvati pokoljem nego bitkom

BITKA KOD PIRAMIDA

Bitka kod piramida odigrala se 21. srpnja 1798. između francuske vojske i mamelučkih postrojbi lokalnih begova tijekom Napoleonova pohoda na Egipat. Francuska republika je poslije revolucionarnih ratova izborila mir sa svim europskim silama na kontinentu. Iznimku je činila Engleska i francuska je vlada prihvatila plan svoga ratobornog generala Napoleona Bonapartea. On je želio napasti engleske posjede na Istoku. Predložio je da se napadne Egipat i tako presiječe veza britanskih otoka s njihovom najvažnijom kolonijom, Indijom. Vladi u Parizu ujedno je dobro došlo da častohlepnog Napoleona makne što

dalje od sjedišta vlasti. Kad je isplovio iz Toulona, Napoleon je sa svojom ekspedicijom umaknuo engleskoj sredozemnoj eskadri i usput zauzeo otok Maltu te ondje dokinuo vlast srednjovjekovnoga viteškog reda. Potom je produžio prema cilju, iskrcao se i zauzeo Aleksandriju. Ne gubeći mnogo vremena, sa svojom se armijom uputio prema mamelučkoj prijestolnici Kairu. Egipat je bio nominalno pod vlašću osmanlijskih sultana još od 16. st., ali njime su gotovo samostalno upravljali lokalni mamelučki begovi. Napoleon se s njihovom vojskom susreo na udaljenosti šest kilometara od Kaira i petnaestak kilometara od piramida.

Nadmoćne bojne

Mamelučka vojska brojila je oko 120 000 ljudi podijeljenih u dvije armije, koje su predvodili Murad-beg i Ibrahim-beg. Na lijevoj strani Nila, kojom su napredovali Francuzi, nalazila se Murad-begova prethodnica od 6000 mamelučkih konjanika i oko 15 000 neregularnih pješaka. Nasuprot njemu nalazio se Napoleon, koji je imao oko 20 000 vojnika i to pretežito pješaka. Na desnoj strani Nila nalazila se glavnina mamelučke vojske pod zapovjedništvom Ibrahim-bega, koji je s vojskom od gotovo 100 000 ljudi nemoćno promatrao razvoj situacije s druge strane

Nilu, bez mogućnosti da intervenira. Napoleon je shvatio da je najbolji dio mamelučke vojske konjaništvo pa je tome i prilagodio taktiku. Svih svojih pet divizija postrojio je u velike formacije šuplje kare (kara-pješački stroj u obliku četverokuta) s konjaništvom i prtljagom u sredini, a topovima na uglovima. Da bi ohrabrio vojnike, Napoleon im je doviknuo: "Naprijed! Upamtite da s onih spomenika tamo prijestolnice gleda na vas četrdeset stoljeća!" Francuske divizije, nazvane prema svojim zapovjednicima Desaix, Reynier, Dugua, Vial i Bon, nastupale su južno u ešelonu, koji je predvodilo desno krilo, dok je lijevo bilo zaštićeno rijekom Nil. Osim toga, Desaix je na desnom krilu poslao manji odjel da zauzme selo Biktil, nešto zapadnije. Egipatska vojska pod zapovjedništvom Murad-bega postavila se nasuprot Francuzima, s desnim krilom oslonjenim na Nil kod sela Embabeh. Selo je utvrdilo i zaposjelo pješaštvo s nešto starih topova. Do njih, na pustinjskoj zaravni nalazio se veći dio mamelučkog konjaništva. Oko pola četiri popodne, bez ikakva upozorenja, mamelučki su

konjanici jurnuli na Francuze. Napad je bio usmjeren na divizije koje su bile istaknute naprijed na desnom krilu, ali divizijske kare Desaix, Reynier i Dugua stajale su čvrsto i iz neposredne blizine sipale puščanu i topovsku paljbu u zgusnute mase mamelučkih konjanika. Bio je to pravi pokolj u srazu moderne i srednjovjekovne taktike.

Utapanje u Nilu

Kada nisu uspjeli učiniti ništa, dio frustriranih mameluka usmjerio je svoje napade na Desaixov odjel u Biktilu, ali i taj je pokušaj propao. U međuvremenu, divizija Bon uz rijeku Nil razvila se u napadne kolone i krenula u juriš na selo Embabeh. Probivši se vrlo brzo, Francuzi su izbacili i protjerali Egipćane. Egipatsko pješaštvo i dio mamelučkih konjanika tada su se našli u okruženju pa su pokušali pobjeći plivajući preko rijeke, ali su se stotine njih tom prilikom utopili. Mameluci su imali velike gubitke s više od 3000 mrtvih i ranjenih konjanika i pješaka. Nasuprot tome, Napoleonovi gubici bili su gotovo neznatni: samo 29 mrtvih i

260 ranjenih Francuza. Murad-beg je s preostalim konjanicima pobjegao u Gornji Egipat, gdje je nastavio voditi gerilsku borbu sve do 1799. godine, a tada ga je uništio francuski general Desaix. Kad je vijest o porazu stigla u egipatsku prijestolnicu, Ibrahim-beg s preostalim dijelom mamelučke vojske pobjegao je u Siriju. Tri dana poslije Francuzi su ušli u Kairo i time okončali višestoljetnu mamelučku vladavinu u Egiptu. Nadahnut poviješću, Napoleon je svoju pobjedu nazvao Bitkom kod piramida iako su se piramide tek nazarale na obzoru, petnaestak kilometara daleko od bojnog polja. No, blistavu Napoleonovu pobjedu uskoro je zasjenilo uništenje francuske flote. Naime, britanski admiral Horatio Nelson uspio je pronaći francuske brodove i desetak dana poslije Bitke kod piramida uništiti ih u zaljevu Abukir. To je spriječilo francusku opskrbu i praktički omelo sve daljnje Napoleonove planove o zauzeću Bliskog istoka. Ipak, egipatska kampanja potrajala je sve do 1801. godine, a pobjeda u Bitki kod piramida bila je jedna od najsajnijih. ■

HRVATSKI MEMORIJALNO-DOKUMENTACIJSKI CENTAR DOMOVINSKOG RATA U SURADNJI S HRVATSKIM VOJNIKOM OBJAVLJUJE AUTENTIČNE DOKUMENTE I MEMOARSKO GRADIVO VEZANO UZ DOMOVINSKI RAT

Izvjешća o napadima srpskih postrojbi na području Banovine i Pounja u srpnju 1991. (VI. dio)

Istodobno s napadom na Glinu, pobunjeni Srbi napali su 26. srpnja 1991. i zrinsko Pounje, gdje je u osam sela – Zamlrača, Banska Struga, Unčani, Golubovac, Divuša, Kozibrod, Kuljani i Gvozdansko – živjelo oko 1400 Hrvata. U ovom broju navest će se izvješća Rade Božića i Živka Šljivara, pripadnika "Jedinice za specijalne namene SAO Krajine", koji su spomenutoga datuma sudjelovali u napadu na Divušu i Unčane. U svom izvješću o napadu na selo Divušu, Rade Božić opisuje kako su gađali (i pogodili) crkvu sv. Katarine (gotovo jednako je i izvješće drugog pripadnika spomenute jedinice, Bože Novakovića), a Željko Šljivar opisuje napad na Unčane. Oba izvješća pokazuju da su hrvatski branitelji napadačima pružili žestok otpor i toga dana obranili napadnuta sela.

Izvjeshće Rade Božića, 26. srpnja 1991.:

Dana 26. 07. 1991. oko 6,30 krenuli smo sa Čavić brda u štab 2. bataljana u selu "Šegestin". Tu smo sa komandantom bataljana Mićom Popovićem razradili posljednje detalje napada na s. Divušu. Oko 8,30 stigao sam sa svojim pomoćnikom Božom Novakovićem na početni položaj. Tu smo odabrali 5 ljudi + 1 vodiča. Uzeli smo jednog puškomitraljesca (m53 7,9m) sa pomoćnikom, jednog snajperistu, automatičara i tromblonistu s papovkom. Naš zadatak je bio da se spustimo niz rjeku do mjesta odakle sam trebao gađati crkvu sv. Katarina. I to mesto sam pokazao na karti u štabu. Međutim zbog dosta nepovoljnog terena nismo uspjeli stići na vreme do tog mesta pa sam pošto je u 10,00 počela minobacačka vatra bio prisiljen da nađem najbliže mjesto odakle mogu gađati crkvu. To se pokazalo dobrim jer osim što sam

pogodio crkvu spasio sam nas od zasede koja nam je bila spremljena na mestu gde sam trebao da idem. Ta zaseda je posle mog dejstva otvorila vatru prema nama nasumce jer smo bili dobro skriveni. Nakon te pucnjave povukao sam ljude u rjeku a njihovi mitraljezi nastavili su pucjavu pretpostavljajući da se mi povlačimo kroz kukuruze prema našem poč. položaju. Mi smo ostali u rijeci 3,5 sata. Ja za to vreme, iako se povremeno čula sporadična paljba prema nama nisam hteo otkrivati naš položaj jer bi mogao dovesti naše ljude u opasnost. Pošto smo bili u rijeci mogli su sa tromblonima ili ručnim bombama sve da nas pobiju. Pošto naši ni nakon 3,5 sata nisu krenuli u napad naredio sam povlačenje naše grupe. Kada smo stigli na početni položaj od vojske sam čuo da im je naredeno da neidu u napad zbog minskih polja o kojima ja nisam ništa znao. Pošto od toga napada nije bilo ništa otišao sam samovoljno sa grupom ljudi da pomognem u napadu na Golubovac Divuški ali i tamo je bila ista situacija. Nakon toga otišao sam sa novinarima koje sam usput sreo u selo Struga gdje je borba upravo završila i prolazili su tenkovi JNA. Posle toga otišao sam na odmor. (Izvornik, rukopis, latinica, HR-HMDCDR, 2., kut. 5010)

Izvjeshće Živka Šljivara, 26. srpnja 1991.:

Dan prije tj. 25. 7. dobio sam zadatak da obidem najbolji prilaz do sela Unčane sa komandrom voda diverzantskog Sundač Nikolom. Čitavo popodne smo osmatrali teren i zaključili kuda ćemo napasti. Zadatak je bio da 26. 7. u 10,00 č. počinje minobacačka paljba i da traje do 11,00, zatim da krenemo. Postrojio sam 20 ljudi i ja sam ih uspio na svoju

odgovornost da ih vodim. Zadužio sam ih sa duplim borbenim kompletom i na početnoj liniji sam dovezao još rezervne municije. Odmah sam odredio kurira pošto nisam imao radio veze. Moj zadatak je bio da uđem u selo i da presječem put, tj. da im spriječimo pomoć iz Kostajnice i da se ne mogu povući iz Struge. Krenuli smo tačno u 11,00. Do Unčana smo imali oko 2km. Išli smo u strelce, kada sam došao negdje 70 metara prije sela otvorili su vatru na nas iz svih oružja što raspolažu, imali smo loš teren tj. zaklone. Bili smo u nekom mladom šljiviku. Mene lično je držao neki snajperist na oku, pošto sam nosio Zolju. Tu je borba trajala negdje oko jedan sat. Imali smo jak otpor i ja sam naredio povlačenje da ljudi ne izginu. Povukli smo se oko 300 m i onda sam naredio da ih napadnemo sa boka i lijevog i desnog. Prišli smo negdje oko 150 m i otvorili vatru iz RB i tromblona. Oni su opet uzvratili vatrom. Odmah sam poslao kurira po pojačanje kao što nam je i obećano da će mo imati ako bude potrebno, ali nismo dobili. Imali su jake snage, nekoliko mitraljeskih gnjezda, ukopanih snajperista i strelaca, sa RB smo im nanijeli gubitke, tako da su se kasnije čuli samo 2 PM i snajper. Borba je trajala sve do 18 sati. Onda im je pristigla pomoć iz Struge i Kostajnice. Tada su nam davali sve veći otpor, imali su položaje i bočne i srednje. Počeli su i oni da tuku sa RB i još sa nekim oruđem što sam primjetio da se u zraku aktivira poslije određene udaljenosti. Pošto smo imali loše zaklone opet sam naredio povlačenje da nam ne bi nanijeli gubitke. Zaključujem da smo im nanijeli velike gubitke, a da nismo imali ni jednog povređenog. (Izvornik, rukopis, latinica; HR-HMDCDR, 2., kut. 5010). ■

Himna Pauka

Resnik ih skupi ko draga mati,
na zav domovine.
I mladost jurnu na put do sunca,
slobodu braniti.
Bije boj i za mir, za san.
Ide Četvrta, stupa noć i dan.
Kruševo i Sinj,
Unešić i Ston...
Križni put je to, pobjeda i tron.
Ide Četvrta na dušmana, zove domovina.
Padoše, za mir svet, poklonimo se.
Spokoj svim zemljama nek da,
svim junacima.
Jer ostvaren je tisućljetni san,
sad Hrvatska je tu.
Neka zvone zvona pobjede za domovinu!

Zvonimir Pupačić

Zavjet pripadnika Pauka

Prisežem vama, poginuli vitezovi,
i cijelom hrvatskom narodu,
da ću s ponosom i dostojanstvom
nastaviti vaš put.
Kao pripadnik Pauka,
hrabrošću, čašću i poštenjem
čuvat ću ugled imena koje ste vi stvorili.
Branit ću s jednakom ljubavlju
našu domovinu Hrvatsku
i graditi je onakvom kakvu ste sanjali.
Tako mi Bog pomogao!

bojnik Denis Kulić, časnik za OJL

Neka se ne uznemiruje srce vaše i neka se ne straši

Uvijek mi se nekako poklopi da, kad u društvu u kojem živimo, a i u svijetu uopće (ali se volim usredotočiti na bližu stvarnost), vidim probleme koji se slabo, sporo, i neučinkovito rješavaju ili pak uz mnogo priče sve ostaje na pokušaju rješavanja, u svetopisamskim tekstovima pronađem istinsku riječ utjehe. Dok sam ovih dana zabrinuto promatrao "sudbinu" našega naroda izraženu kroz prizmu određenih proslava, obilježavanja, manifestacija, ali i sukoba, divljanja, nereda i tomu sličnih, jednako negativnih stvari, u Ivanovu evanđelju nudi mi se rečenica: "Neka se ne uznemiruje srce vaše i neka se ne straši" (Iv 14,27).

S jedne strane sam kao građanin ovoga društva stvarno zabrinut promatrajući s kakvim se problemima suočavamo, a da malo toga poduzimamo da bi se stvari pokrenule s mrtve točke ili krenule na bolje; kao civilizirani čovjek koji s pijetetom promatra sve žrtve zburjeno slušam zviždanje, sad jednima, sad drugima, na određenim proslavama na državnoj razini; s nevjericom sam slušao da još nitko ne odgovara za zločin nad hrvatskim redarstvenicima; očima nisam mogao vjerovati da je na hrvatskim stadionima akumulirano toliko mržnje, da su među navijačima i osobe kojima ljudski životi gotovo ništa na znače i kojima je nogometna (ili neka druga) arena poprište sukoba, svađa, tučnjava; ne mogu sebi doći promatrajući toliku nezainteresiranost za socijalno stanje u državi te činjenicu da je još uvijek ovom narodu više do "špica", slavlja i proslava negoli do ozbiljnog bavljenja problemima; ne ide mi u glavu da se još uvijek potencirano govori o "fašistima" i "antifašistima" i da se tom podjelom opterećuje i one koji ni s jednima ni s drugima nemaju veze... Kao građaninu ovoga društva, sve mi to teško pada srcu.

Ali zato kao vjernik slušam ovu Isusovu rečenicu, "neka se ne uznemiruje srce vaše i neka se ne straši", te razmišljam o tome kako je Isus često smirivao stanje i spominjao riječ mir. I u današnjem evanđelju kaže: "Mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem. Dajem vam ga, ali ne kao što svijet daje" (Iv 14,27). Sva zabrinutost, sve nedoumice, svi problemi kao da odjednom ustupaju svoje mjesto Kristovoj želji da iz naših srdaca otjera strah i tjeskobe te unese više mira.

Razmišljajući o spomenutim stvarima, koje svako normalno stvorenje ispunjavaju nemir i brigom, radije se opuštam uz Isusovu poruku mira. To, naravno, ne znači da više nisam svjestan svega što se događa, ali ne dopuštam sebi više da zbog toga stalno budem nemiran. Shvaćam ako se prepustim svjetskim trendovima i događanjima, gotovo neizbježno u meni nastaje nemir. Zato radije izabirem Kristov mir, koji je potpuno suprotna stvarnost od društvenoga nemira.

Slobodan sam razmišljati dalje pa donijeti neki zaključak. U svijetu, u građanskom društvu, sve je više nemira, jer je sve manje onih koji žele ostvariti Kristov mir. Budući da se čovjek građanin prepustio nestalnostima ovoga svijeta, prepustio se i nemiru. Udaljujući se od Boga, udaljili smo se i od mira.

Uskrnućem Kristovim Bog je čovjeku htio darovati mir. Ponudio mu je budući život, život vječni, kao zalag mira već ovdje na zemlji; ponudio mu je spokojan i miran život na zemlji kao kvalitetnu pripremu za život vječni. Ali čovjek je odbacio taj mir i Kristove riječi "neka se ne uznemiruje srce vaše i neka se na straši" pa je sam htio biti gospodar mira. Takvim odnosom prema miru kakav Krist nudi čovjek je suprotstavio mir svijeta, koji je zapravo nemir.

Kao pojedinac možda se ne mogu oduprijeti nemirima svijeta, ali sigurno ne želim mir uskrsloga Krista podrediti nemiru svijeta. Preostalo mi je jedino da nastojim oko toga da u svoj život unesem mir. Neovisno o okolnostima u kojima živimo i problemima s kojima se susrećemo.

Mir je poruka i novorođenoga Boga i uskrsloga Krista. Stoga mi još ljepše zvuče riječi "neka se ne uznemiruje vaše srce i neka se ne straši". Istina je da me ova događanja plaše i da me ne ostavljaju ravnodušnim, ali riječi "mir vam svoj ostavljam, mir vam svoj dajem. Dajem vam ga, ali ne kao što svijet daje" ipak u mene unose vedrinu. A kad Krist tako kaže, onda "tko nam što može?" Stoga, "neka se ne uznemiruje srce vaše i neka se ne straši!"

Žarko RELOTA

BIBLIOTEKA

Paul Krugman
Savjest liberala
Algoritam, Zagreb, 2010.

Paul Krugman, dobitnik Nobelove nagrade za ekonomiju 2008. godine, izrazito aktivan autor, kolumnist i bloger, profesor na američkom sveučilištu Princeton i jedan od najutjecajnijih političkih komentatora u svojoj zemlji, donosi provokativan bestseler, koji proučava turbulentno stoljeće američke povijesti, počevši od reformi koje su trebale ukrotiti izrazite ekonomske razlike pa sve do ponovnog razbuktavanja golemih socijalnih i političkih nejednakosti, koje haraju od sedamdesetih godina XX. st. Deset godina nakon početka novog stoljeća, dok se sveopća klima nanovo mijenja, "Savjest liberala" poziva na još jednu veliku eru sveopćih reformi, ocrtavajući program za promjenu s općim zdravstvenim osiguranjem u samoj srži nekog novog New Deala, objašnjavajući što je moguće učiniti u pogledu sužavanja jaza nejednakih prihoda, te opisujući oblik nove političke koalicije potrebne da bi društvo funkcioniralo ne samo s više jednakosti već i uz veće demokratske promjene.

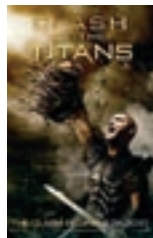
Vrijeme je pokazalo da su se sva Krugmanova predviđanja obistinila: od izbora Baracka Obame za predsjednika do nužnosti provođenja zdravstvene reforme. Stoga uz ovu knjigu biblioteka Facta donosi i aktualni predgovor autora, u kojemu on odgovara na neka od temeljnih pitanja: može li se spasiti američko gospodarstvo, osigurati sustav opće zdravstvene zaštite za Ameriku, te naciju učiniti temeljitije demokratskom.

Priredila Mirela MENGES

FILMOTEKA

Sudar titana

- **trajanje:** 106 minuta
- **redatelj:** Louis Leterrier
- **distributer:** Blitz film & video
- **glume:** Sam Worthington, Alexa Davalos, Gemma Arterton

Nekoć davno živjehu složno tri brata - Zeus, Posejdon i Had. Kad ljudi odluče objaviti rat bogovima s Olimpa, Had shvati da mu se pruža prilika srušiti Zeusa s njegova trona. Jedini koji ga može zaustaviti jest siromašni ribar Perzej, zapravo Zeusov sin i polubog...

Kada je prije par godina najavljen remake slavnoga holivudskog megahita *Sudar titana* iz 1981. s Harryjem Hamlinom u ulozi Perzeja, znao sam da se sprema nešto veliko. Tada, 1981., moja je generacija oduševljeno prihvatila obračun ljudi i bogova realiziran u revolucionarnoj stop-animaciji, koja je prosječnom kinoposjetitelju izgledala ništa manje moćno od današnjega avatarskog 3D svijeta. Sada je Perzejevu priču trebalo prilagoditi upravo tom 3D svijetu. Možda je u tom pogledu redatelj i najmanje uspio. Produkcija je počela u dvije dimenzije, ali je zbog 3D revolucije već snimljeni 2D film naknadno prebacivan. Zato će vam se povremeno činiti da nešto nije u redu s vašim očima ili naočalama, a zapravo će vas mučiti "sudar tehnologija". Sve ostalo u filmu očekivano je vrhunsko. Najvažnija je priča, stara više od tri tisuće godina. Bogovi se svađaju, a ljudi odlučuju o njihovim sudbinama. Ne smijemo smetnuti njezinu povijesnu i kulturološku težinu, osobito ako znamo da ju je, sanjajući kako će osvajati svijet, slušao još mladi Aleksandar Veliki. Neustrašivi Perzejev pratitelj Draco, prekrasna i strašna Meduza, Hadovo čudovište Kraken, pa čak i za ovu verziju zanemarena sova Bubo - svaki od njih predstavlja osnovne elemente razvoja ljudske vrste. Gluma je plastična, pomalo nametljiva, pa i teatralna, kao što starogrčki mit i nalaže, ali ne može nauditi ukupnom dojmu. Ako dvojite između bezličnog *Iron Mana 2* i *Sudara titana*, odaberite potonji. Ima izražene prednosti u svim segmentima, a za mene je svakako spektakl godine.

Leon RIZMAUL

VREMEPLOV

10. svibnja 1857.
Ustanak protiv britanskog imperija u Indiji

Sredinom XIX. stoljeća Velika Britanija je sa samo pet tisuća činovnika i sedamdesetak tisuća vojnika, mahom Indijaca, držala u pokornosti cijeli indijski potkontinent, koji je tada imao oko 350 milijuna stanovnika. Indija se sastojala od 600 vazalskih feudalnih državica suprotstavljenih interesa te dijelova pod kontrolom Istočnoindijske kompanije. Cijeli prostor tako su nadzirale i iskorištavale kolonijalne vlasti. I feudalne glavare i široke indijske slojeve s vremenom je obuzelo snažno protubritansko raspoloženje. Posebno su nezadovoljni bili indijski vojnici, tzv. sepoji, koje su Britanci podvrgnuli nemilosrdnoj rasnoj diskriminaciji. Poslije više manjih pobuna, 10. svibnja 1857. izbio je masovni ustanak nezadovoljnika, koji se za samo tri tjedna proširio na sjeverne indijske pokrajine i središnju Indiju. Britanci su ostali zatečeni. U Indiji nisu imali vlastitu vojsku jer se njihova vladavina temeljila na potpori domorodačkih postrojbi. Trebalo im je vremena da iz Irana i Kine povuku svoje vojnike. Ustanici su u akcijama okrutno poubijali velik broj bijelaca, ali je odmazda bila još strašnija. U pobjedničkom pohodu Britanci su palili sela i pljačkali bogate gradove, masovno vješali ustanike, a neke ubijali privezane za topovske cijevi. Poslije sloma ustanka Indija je postala krunska kolonija, a engleska kraljica Viktorija svojoj je kruni dodala i carski naslov. Iako se kolonijalni sustav pooštrio, došlo je do novog buđenja indijske samosvijesti: velika zemlja duhovno je gledala na Zapad, a istodobno proučavala samu sebe i svoju bogatu prošlost. Mahatma Gandhi je umjesto oružja izabrao otpor masovnim neposluhom i prosvjedima, čemu se Britanci nisu mogli oduprijeti.

8. svibnja 1828. - Dan Crvenog križa

8. svibnja 1898. - rođen Alojzije Stepinac, zagrebački nadbiskup i kardinal

9. svibnja 1945. - u Berlinu potpisana bezuvjetna kapitulacija nacističke Njemačke

10. svibnja 1979. - umro Antun Augustinčić, hrvatski kipar

11. svibnja 1949. - Izrael primljen u UN

12. svibnja 1820. - rođena Florence Nightingale, engleska bolničarka

Leon RIZMAUL

Dinko ČUTURA

Luger M 1908

Njemački automatski pištolj Luger M 1908, kal 9 mm Parabellum standardni je njemački vojni pištolj I. i II. svjetskog rata. Nijemci taj pištolj nisu zvali Luger nego Pistolen-08 jer je bio usvojen u 1908. godini.

Mauser Waffenfabrik proizvela je za potrebe njemačke vojske dva pištolja, i to P08 (Luger) i C 96 (C16), a prvi je ostao u uporabi do današnjeg dana.

Do P08 došlo je tako što je Georg Luger plagirao konstrukciju pištolja H. Borchardta, donekle je poboljšao i prijavio 1902. vlastiti patent. Da bi Lugerov pištolj bio usvojen u Njemačkoj (u Bugarskoj i Švicarskoj usvojen je u izvornom obliku), morao je Luger, na izričiti zahtjev njemačkih vojnih vlasti, promijeniti kalibar (sa 7,65 Borchardt u 9 mm). Jednostavnom izmjenom konstrukcije čahure metka 7,65 mm Borchardt Luger je dobio posve novi oblik i konstrukciju metka kalibra 9 X 19 mm (9 mm Luger). Zrno tog metka imalo je oblik valjka, koji prelazi u stožac s podrežanim, ravnim vrhom. Pištolj je usvojen u naoružanje njemačke vojske 1908. godine s duljinom cijevi 98 mm. Poslije su se proizvodile i razne druge inačice, s različitim duljinama cijevi, ali posebno treba zabilježiti inačicu M 04, s duljinom cijevi

Snimio: Tomislav BRANDT

150 mm, predviđenu za nošenje u drvenom toku koji se mogao montirati na rukohvat. Tom se montažom pištolj pretvarao u kratki karabin, kojim se učinkovito pogađalo na razdaljinama do 120 metara.

Pištolj koji posjeduje Vojni muzej proizveden je 1918. i u izvrsnom je stanju. U Vojni muzej dospio je kao donacija.

35

**HRVATSKI
VOJNIK**

Nakladnik: MINISTARSTVO OBRANE RH
SLUŽBA ZA ODNOS S JAVNOŠĆU I INFORMIRANJE
Odjel hrvatskih vojnih glasila

Glavni urednik: Željko Stipanović (zeljko.stipanovic@morh.hr)

Zamjenica glavnog urednika: Vesna Pintarić (vpintar@morh.hr)

Zamjenik glavnog urednika za internet: Toma Vlašić (toma.vlastic@morh.hr)

Urednici i novinari: Marija Alvir (marija.alvir@morh.hr), Leida Parlov (leida.parlov@morh.hr), Domagoj Vlahović (domagoj_vlahovic@yahoo.com)

Lektorice: Gordana Jelavić, Boženka Bagarić, Milenka Pervan Stipić

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Fotografi: Josip Kopi, Davor Kirin

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik), (zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković, Damir Bebek, Predrag Belušić

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@morh.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo, tel: 3784-937

Marketing i financije: Igor Vitanović, tel: 3786-348; fax: 3784-322

Tisak: Vjesnik d.d., Slavonska avenija 4, Zagreb

Naslov uredništva: MORH, Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p. 252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska

http://www.hrvatski-vojniki.hr, e-mail: hrvojniki@morh.hr

Naklada: 5400 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara (EMPA)

Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo. Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2010. Novinarski prilogi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu službeni stav Ministarstva obrane RH.

www.militaryfactory.com

Nadamo se da se autori stranice

www.militaryfactory.com neće uvrijediti ako ih okarakteriziramo kao - fanatike! I to u pozitivnom smislu. Stranica je krcata informacijama o različitim vrstama i tipovima naoružanja, povijesnim pričama i podacima, fotografijama... Sve podatke moguće je pretraživati preko više kategorija. Primjerice, tenkove prema godini proizvodnje, tipu, ratovima u kojima su korišteni... Autori kažu da je njihova stranica "poput vojne Wikipedije, samo što izgleda ljepše". Složili bismo se s njima i svakako ćemo često posjećivati tu stranicu. Složite se i vi, preporučujemo vam!

D. VLAHOVIĆ

web info

HRVATSKI NATO VOJNIK

Vrhunski opremljen, odlično obučeni hrvatski vojnici spremni su za sve izazove modernog doba. U procesu opremanja koriste se isključivo proizvodi vrhunske kvalitete s izrazitom dominacijom hrvatskih proizvođača.

KROKO

Naočale s balističkom zaštitom ESS

KROKO

Naprtnjača Kroko M115 sa spremnikom za vodu 3 lit Camelbak

Marama pustinjska Shemag

Kaciga s balističkom zaštitom Šestan Busch, Hrvatska

Radioveza s Laringofonom „U“

KROKO

Prsluk zaštitni borbeni s balističkim pločama Kroko M120 ThermoTex i Outlast unutarnje strane: bolja prozračnost i regulacija topline Protuklizne gume za kundak Džepovi za spremnike streljiva, masku, ručne bombe, bacač granata i opremu mogu se modularno prilagoditi za svaku zadaću. Balistička zaštita tijela, sa svih strana

Odora s digitalnim uzorkom Hrvatske u pustinjskoj boji. Izvrsna maskirna prikrivnost, moderni materijali, tretirano za nevidljivost u infracrvenom okruženju.

OSRH - vodeni žig na digitalnoj šari za zaštitu hrvatske odore

Rukavice taktičke ljetne i negorive Kroko RES29

Jurišna puška G36

Set za prvu pomoć

Zaštitna maska za lice

Zeleni laser s lampom za naoružanje Beamshot

Opasač s produžetkom futrole na nogu i futrolom za samokres Kroko M116

Samokres HS 2000, HS Produkt, Hrvatska

Donje rublje: Galeb, za tople uvjete: Underarmour, osigurava transport vlage od površine kože i kompresijom i zaštitom od UV zračenja.

Donje rublje za hladne uvjete: Outlast, regulacija topline ovisno o temperaturi okoliša, hladi odnosno grije tijelo korisnika

Čizme vojničke: Inkop, Sloga, Borovo, Jelen, Geox, Hrvatska Čarape: Jadran, Hrvatska

Štitnici za koljena Kroko

KROKO

Nož borbeni Extrema Ratio

KROKO

Set za preživljavanje Kroko: Ručni alat Leatherman; Lampa baterijska SureFire, limerika sa sitnom opremom za preživljavanje BCB; Uređaj protiv komaraca TK1 Hrvatska; Spremnik za vodu 1,5 lit Camelbak; Kemijske svjetiljke-štipci; Prva pomoć mali komplet Lola Ribar

Ostala oprema: Potkapa negoriva; Karabiner Petzl, Šator za jednu osobu Kroko, Hrvatska; Signalno Ogledalo, GPS Uređaj; Uređaj za noćno izviđanje i u razvoju „Future Soldier Program Hrvatska“

Lider u razvoju, proizvodnji i distribuciji vojno policijske opreme:

KROKO INTERNATIONAL d.o.o.

Posl. Centar Vukovarska 269D, Zagreb, Hrvatska, Tel: 01/ 3772 777, www.kroko.hr